№ 22. Treschdeen, 28. Maijâ. 1886.

Sludinajumus nem preti:
Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Katoku eelâ № 5, Höpkera namâ, un Rihgâ, pee Richtera un beedra kgeem (sludinajumu ekspedizijâ no Rudolfa Mosse), Leelajâ Muhku eelâ № 13, pretim Doma basnizai.

Maksa par sludinajumeem:
8 kap. par sihku rakstu rindiņu; pahrtulkoschana is sweschahm walodahm par brihwu.

Latweeschu Awises.

Isnahk weenreis nedeklâ.
Maksa, Jelgawâ sanemot:
par gadu 1 rubl., par pusgadu 70 kap.
Maksa, pahr pastu peesuhtot:
par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 1 r.
Ekspedizija:
Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Katoku eelâ № 5.
Redakzijas adrese:
Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Katoku eelâ № 5.

„Latw. Aw." war apstelleht:
Jelgawâ: Pee Lankowska un Likopa kgeem, Katoku eelâ № 5, „Latw. Aw." ekspedizijâ. — **Bauskâ:** Steina kga apteeki. — **Kuldigâ:** Ferd. Besthorna kga grahmatu bodê. — **Rihgâ:** Richtera un beedra kgu kantorî, Leelajâ Muhku eelâ № 13, pretim Doma basnizai. — **Eeksch- un ahrsemê:** Rudolfa Mosses kga wisâs ekspedizijâs.

65. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstelleht:
Walmeerâ: Trey kga grahmatu bodê. — **Walkâ:** M. Rudolffa kga grahmatu bodê. — **Pehterburgâ:** pee Pehterburgas zeen. Latw. draudses mahzitaja. — **Bes tam:** pee zeen. mahzitajeem — tiklab **Widsemê**, kâ ari **Kursemê**.

Kreewijas lo' u bagatiba un Schreibera kga galas weikals Leepajâ.*)

Wiseem finams, ka Kreewija jau tagad pa dakai ir bagata ar daschadeem lopeem, — bet tomehr wehl ilgi naw safneegusi to stahwokli lopu audsinaschanas sinâ, ko ta it weegli safneegtu, ja tai zelsch buhtu lihdsinahts, kur sawus pahrakos lopus ar labu pelnu waretu pahrdot. Tik-ko tas buhs notizis, lopu andele usplauks, un wehl wairak Kreewijas semkopiba, tai pastahwigi labu pelnu atmesdama. Ar preeku tamdehl apsweizinajam to soli, kas sperts tai sinâ, Kreewijas lopu bagatibu us tahdu zeku west, lai no tahs pastahwiga un laba pelna taptu panahkta. Schahdu soli ir spehris Schreibera kgs Leepajâ, plaschu lopu kautawu eeriktedams, un sawa weikala apstiprinaschanu nupat no augstahs waldischanas panahkdams. — Jebschu lihds schim wiswairak Kreewijâ bes ihsta noluhka un ne pehz kahrtas lopi audsinati, tad tomehr tai tagad ik gadus, no dischuma rehkinajot, lopu atleek preeksch pahrdoschanas par 70 milj. rubku wehrtibâ. Gan daschi manigi lopu andelmani ir jau agrakôs gadôs mehginajuschi labu daku lopu us Wakara-Eiropas tirgeem iswest, tomehr schis zelsch teem gandrihs pawisam aisslehgts zaur kaiminu walstju daudskahrtigu aisleegschanu, no Kreewijas lopus winu semê eewest. Tà tad wiswairak Amerika un Australija zaur tam pabalstitas, — bet nu abas tomehr nespehj, to leelo gakas waijadsibu Wakara-, Deenwidus- un Seemeła-Eiropâ zaur gakas un gakas konserwu**) peeweschanu pildiht. Schreibera kgs ir daudz gadu nopuhlejees, ispehtidams muhsu lopu bagatibas wehrtibu un muhsu semkopibas eespehschanu, tos audsinaht, un tad ari nolemt, zik tahl Kreewijas lopu bagatiba, ais wisas aisleegschanas no kaiminu walstihm, tos tur eewest, tomehr waretu tapt pahrdota, un zik tahl Kreewijas gakas raschojumi war mehritees ar zitu pasaules daku gakas raschojumeem. Tamdehl jau 1881. gadâ proweja suhtiht frischu gaku us Londoni, un drihs wehl otru lahdinu suhtija pirmajam pakal. Abas reisas gaka ar labu pelnu tapa pahrdota un zeribu stiprinaja us tahkakeem suhtijumeem. Tà tad tapa 1883. gadâ Leepajâ, kuras osts schim nodomam wisderigaks, leeli flaktuschi usbuhweti un preeksch gakas aisweschanas ihpaschi damskugi ar dsestrahm ruhmehm eegahdati. Pehz ari tapa daschâs walsts gubernâs 10 tuhkst. 159 leellopi un 2881 aita eepirkti, us Leepaju aisweši, tur kauti un frischa gaka 31 damskuga lahdinôs us Londones tirgu aissuhtita un pahrdota. Protams, schahds leels darbs pagehreja laika un naudas tehrinu; aisgahja gandrihs 2 gadi, un tika pee tam isdoti 1 milj. 350 tuhkst. rubku. Bet puhlinsch un kapitals naw wis welti tehreti; jo tagad nolemts, ka ihpaschi Anglijâ preeksch Kreewijas semkopibas raschojumeem ihsti loniga pahrdoschanas weeta atrasta, us kuras ta wehl pee mums mas attihstità lopu audsischana pirmo weetu eenem.

*) Pehz „St. Pet. Ztgas".
**) Konserwas ir gakas eetaisijumi, kas, bleka dosês aislodeti, ilgi frischi usturahs.

Tas gan pats no sewis saprotams, ka katrs prahtigs semkopis, tik-ko tam preeksch saweem raschojumeem eenesiga pahrdoschanas weeta atklahta, us to domahs, ne ween lopu audsischanu leelakâ mehrâ kopt, bet ari lopu sugas eegahdaht, kas leelaku gakas wehrtibu isdod. Sinams, ka tad ari lopu baribas audsinaschana semkopibâ pirmo weetu eenems, un labiba pehz tagadejahm zenahm nahks otrâ weetâ. — Ari newar palikt nepeeminehts, ka jaruhpejahs par lopu weeglu aisweschanu zaur dselszeleem, jo tahla dsihschana us leelzeleem lopus nowahrdsina, un tee daudz no sawas wehrtibas saudê. Ar dselszeku tos aiswedot, ari daschu sehrgu isplatischana top aiskaweta, un dselszeleem nesmahdejama eenahkschana zaur tam atlez. Tà wispahrigi schis jaun-atwehrtais pelnas awots Kreewijas tirgoschanai apsola labu eenahkschanu. Tamdehl ari ne ween tahs personas, kas jau ihpaschi ar scho andeli ween puhlahs, bet ari pati augstà waldiba atsinusi winas leelo labumu un sina to zeeniht, tai daschadas atweeglinaschanas turpmak gribedama nowehleht. Tik-ko tas buhs notizis, tad wisas eeriktes preeksch schahdeem weikaleem tiks leelisķi pawairotas, un wisai walstij zaur to leels labums atlehks.

Zaur Schreibera kga pehtischanahm un wina panahkumeem pamudinati, ir ari ne sen Igaunijâ tahdas pat ismehginaschanas notikuschas; tee pirmak tik, prowes dehl, 90 leellopu kawuschi un aissuhtijuschi, — bet drihs wehl pehz tam 500. Abâs reisâs pelnas panahkumi bijuschi teizami, un jau taisahs wehl trescho lahdinu suhtiht.

Bet lai nu greescham sawu wehribu atkal us Leepajas kautawas eerikti un winas nodomato paplaschinaschanu! Wispirms par to tiks gahdahts, ka kahrtigi damskugu brauzeeni ik nedelas starp Leepaju un Londoni noteek. Kugi katru treschdeen no Leepajas un katru peektdeen no Londones isbrauks. Wiswairak tee buhs lahdeti ar frischu gaku; bet ari zitadas fraktes naw isslehgtas, kà ari kahrtiga pasascheeru braukschana taps eewesta. Pirmâ gadâ zerê 26 tuhkst. leellopu, 100 tuhkst. aitu un nenosazitu skaitu zuhku schè kaut un gaku aissuhtiht. No dischuma aprehkinajot, zaur to nahkschot kahdi 4 milj. rubku eenemschanas. Dselszeli ween no schihs summas eenemschot kahdus 500 tuhkst. rubl.; darba lones istaisischot kahdus 250 tuhkst. rubl. Pee kautawas tapschot ari konserwu sabrika eerikteta, kurâ kahdi 300 zilweki darbu atradischot.

Pehz schihs nupat minetahs aprehkinaschanas nahks schinî weikalâ tikai ta 20. daka no wiseem Eiropas Kreewijâ pahrdodameem lopeem preeksch pareisas isleetaschanas, un ar to tikai knapi $1^1/_2$ prozentes gakas Anglijai top peewests, ko tai no ziturenes ik gada jagahdajahs. Par prowi 1883. gadâ tapa gakas un kaujamo lopu par 282 milj. 387 tuhkst. 180 rubl. Anglijâ eewests. No Kreewijas eeweda tik ween par 631 tuhkst. 350 rubl., un gandrihs weenigi no Leepajas kautawas; turpreti Amerikas brihw-walstis tai peeskapeja par 157 milj. 721 tuhkst. 289 rubl. gakas.

Kreewijai jau sen waijadseja buht preekschâ manigajeem Amerikaneescheem, jo no Amerikas kauta gaka, kurai 3300 juhdschu garsch zelsch janobrauz, tik pehz 14 deenahm Londonê nonahk, — Australijas gakai 11 tuhkst. juhdschu janobrauz, un pee tam aiseet 7 nedelas laika; turpreti Kreewijas gaka no Leepajas 5 deenâs sasneedz Londoni, un war tur us tirgus tapt pahrdota, jo schihs 2 pilsehtas tik 1022 juhdses tahku weena no otras. Sinams, kad reis nahks Seemeła-Baltijas juhru saweenodamais kanahls gataws, ka tad wehl daudz ihsakâ laikâ buhs Londone sasneedzama.*)

Tà nu skaidri redsams, ka Kreewija wisadâ wihsê schinî andelê pabalstita; tamdehl lai tik ta kerahs pee darba, scho brango pelnu sanemt. Protams, ka Londoneeschi kahrigaki prasa pehz Kreewijas srischakahs gakas, nekà pehz Amerikas, un pat Australijas wezakahs, un pirmà tamdehl ari arweenu zenâ stahw augstaki. Bet pat kad ari pelna buhtu masa, tad weikalneeki tomehr labi nahk zauri, zaur to, ka andele pret skaidru naudu noteek, un isdotais kapitals jau pehz mas deenahm teem atkal teek rokâ, kuru tee gada laikâ — mas 10 reisu war, eepirkdami un pahrdodami, laist zaur rokahm.

Zaur schihm sinahm it skaidri peerahdihts, ka tagad ar leelisku labibas kopschanu wairs neteekam us preekschu, jo zitas pasaules dalas muhs schinî sinâ jau pahrspehjuschas; tamdehl tas padoms, tagad wairak sawu wehribu greest us labu gakas lopu audseschanu, ne buht naw smahdejams. Talabad tad sirsnigi pateiktumees semkopibas skolotajeem, jeb katram mahzitam semkopim par derigeem padomeem, kas muhs pamahzitu: kahdâ wihsê un zik tahl buhtu wisweeglaki muhsu saimneezibas pahrtaisamas, lai ar sekmi waretum sahkt lopus audsinaht, bes ka schahda pahrgrosischana muhsu saimneezibai wisai grûhti ne-isnahktu. — Baltijas gubernas ir zitahm walsts dalahm jau daschadâ sinâ bijuschas par preekschsihmi; tad nu ari zerams, ka winas tagad buhs pirmahs, kas tahdu swarigu soli spers, semkopibu zaur pareisu lopu audseschanu pazelt us tahdu stahwokli, kà tas ween tik eespehjams. — Mehs jau eeksch pagahjuscheem gadu desmiteem esam daudz ko mahzijuschees un ar leeleem soleem gahjuschi us preekschu; schee grûhtee laiki lai muhs tad nu atkal mahza, sew ispalihdsetees ar teem lihdsekleem, kas mums, tà sakot, guk preeksch kahjahm, bet lihds schim wehl zaur ne-isprasschanu naw zilati un ismehginati. Kad lopus no tahlakahm gubernahm war atwest, tad jau Baltijas lopi wehl labaki war Leepaju sasneegt. Tapehz tad nu ar jaunu zeribu un Deewa palihgu lai sahkam to isproweht, un Deews lai swehti semkopju puhlinus! ✲

*) Schis kanahls, kas saweenos Seemeła- un Baltijas juhru, un kas no Wahzu waldibas teek buhwehts, steepsees no Holschteinas austruma krasteem lihds winas reetruma ostam, pee paschas Jitlandes pussalas saknes, un kugeem, kas brauz no Baltijas juhras us Angliju, Franziju u. t. t., tad wairs nebuhs jataisa tas leelais rinkis zaur nedroschajeem juhras schaurumeem starp Dahniju, Sweedriju un Norwegiju, proti Belti, Skageraku un Kategatu.

Pasparhnê.

Orrujâ.

Stahsts is Kreewijas deenwischeem.

(Turpinajums.)

Schodeen es us leetinahm łoti mas luhkojos, — tà sakot — gandrihs nemas. Azis man schibeja un sobi klabeja. Man sala. Sirmgalwis aistaisija durwis un lika, lai apsehschos. Winsch nowilka man slapjos sahbakus. Man waijadseja nogehrbtees. Tas pasneedsa man sawu sausu, silto wescha, un tad lika, lai es apgulstos wina gultâ. Kad biju apgulees, Alikas ussedsa man wehl kaschoku, un tad sazija:

„Tagad paraudsischu glahsi groka; groks aisdsihs wisu aukstumu."

Tà tad ari notika. — Mans draugs Talinsch sehdeja wezas modes lehnkrehslâ un preezigi, jautri mani usluhkoja, eekams Alikas sawu pihpi wilka un pehz brihtina atkal ar groku meelojahs. Ari man winsch pasneedsa daschu malzinu. — Winsch stahstija weenkahrschi, bet labi. Rahdijahs, ka Alikas pahr saweem tahs deenas weesteem wisai preezajahs. — Mehs ari labpraht usklausijamees wina stahstijumeem. Un kursch behrns tad gan neklausahs, kad labs stahstitajs wina tuwumâ?

„Tu eekriti uhdenî," winsch eesahka, „tur nu gan saslapinajees, — bet tadschu Tu ahtraki tiki pee gaismas, nekà es, kad preeksch kahdeem 20 gadeem eekritu semê."

„Juhs eekritaht semê?" Talinsch isbrihnijees prasija.

„Ja, ja, mani puischi, taisni semê eekschâ! Kamehr guletajs labi isswihdihs, es pastahstischu, kà tas wiss notika."

Alikas eesahka: „Kugineeks buhdams, nobrauzu reis us Krimu, Deenwidus-Kreewijâ. Ne tahl no Kertschas pilsehtas es atradu daschus Igaunu semkopjus. Tee tur bija eerihkojuschi kolonijas. Kad nu biju deenahm, mehnescheem wirs uhdena dsihwojis, tad man eepatika drusku pee scheem kolonisteem paweesotees, un ari apluhkot Krimu. Sawu amatu nodewu stuhrmana rokâs, un tad ari gahju — koscho semes gabalu apskatiht. Ir gan koschs widuzis! No wiseem apgabaleem, kurus pahrluhkoju, krusteem un schkehrsam pa Kreewiju zelodams, neweens man tà nepatika, kà Krimas pussala. Minetà pussala lihdsinajahs Italijai. Deenwidus peekrastê klusi, koschi platschi ronahs, kas eeslehgti no klints augstumeem. Awoti slazina augligahs eeleijas, zaur ko tad ari wiss labi isdodahs. Zaur meschu kahjahm staigadams, atrada koschas aisas, apslehptas Tataru sahdschas, uhdena krutumus un leelas alas. Meschs nemas nebija aistikts. Schahdu sawu koscho zeloschanu nekad ne-aismirsischu. Us seemela pusi stepe jeb klaijums isteepjahs. Schinî stepê, Krimâ, preeksch Krimas kara Tatari dsihwoja. Kara dehl wini bija peespeesti, atstaht scho dsihwes weetu. Pehz pahrzeestà kara wini atpakal negreesahs, — un tà tad schis prahwais semes gabals palika bes łaudihm, bes eedsihwotajeem. Bet tè nu ihsi preeksch manas zeemoschanahs schai weetâ bija nometuschees us dsihwi Kreewi, Igauni un Wahzi. Schihs jaunahs Igaunu kolonijas nu gribeju apluhkot, un tamdehl, pehz tam, kad Sewastopoles zeetokśni biju apluhkojis, es dewos us seemeleem.

Dselszeła toreis nebija, — winu patlaban taisija; tà tad man zita neka ne-atlika, kà zelot wehrschu ratôs. Un kas tee par rateem! Brauzot wini tahdu trokśni taisa, ka to war tahku jo tahku dsirdeht. Sawu naudas krahjuminu atstahju Simferopoles pilsehtâ, kahdâ banką, un dewos tikai ar pahri desmit rubleem kabatâ us kolonijahm. Pirmajâs pahri stundâs zelsch bija itin patihkams; bet wehlak azis tikai tukschôs klaijumôs meelojahs. Ar sawu Mas-Kreewu suhrmani man bija mas walodas. Tà tad nu zita nekà nedsirdeju kà ratu trokśni un skano: „Zob! Zobeh!"

„Ko tas nosihmê?" mehs prasijahm.

„Tà łaudis, proteet, ussauz Deenwidus-Kreewijâ wehrscheem. Zob nosihmê us kreiso pusi, un zobeh — us labo. — Es guleju ratôs, islaidees us salmeem. Sehschamà tur nebija. Rati pahrleekam kratijahs un grosijahs. Mani lozekli tika zaur to tihri sameekschkereti. Ak, zik daudz labaks bija mans kugis! es domaju. Winsch ne buht zelineeka tik daudz newahrdsina! Esmu gan peedsihwojis, ka kugis top daschu reis no wilneem swaidihts jeb mehtahts, — bet tadschu tik grûhti man us kuga nekad nebija klahjees, kà tais sasoditôs wehrschu ratôs. Daudzreis es is rateem islehzu un gahju kahdu gabalu kahjahm. Bet ta jau ari naw teizama leeta, — jo Krimâ ganu suni neprot daudz joku. Ja nu gadahs kahdam awju baram eet garam un ratôs lehti newar eetikt, tad jau bes labas skrambas netikśi walâ. Suni saplosa drebbes un eewaino ari meesu. Masus behrnus wini daschu reis gluschi saplosot."

„Tas ir breesmigi!" Talinsch peesihmeja.

„Sinams," Alikas atteiza.

Mehs isturejamees meerigi, un winsch ussahka atkal stahstiht.

„Nakts peenahza. Kaut nu gan siltajâ, jaukajâ laikâ es zeloju, tad tadschu nakti tahds aukstums waldija, ka no gulescha newareju ne eedomatees. Mans sapihkuschais suhrmanis gan kreetni guleja. Wehrschus winsch bija tà eerihkojis, ka teem waijadseja un tee wareja eet pa riktigo zelu. Man zaur krâtischanos un purinaschanos waijadseja sasildiht sawus nosaluschos lozekłus. Bet rihta agrumâ es atkal saldi guleju.

Pret pusdeenas laiku eeraudsijahm sew preekschâ kahdâ eeleijâ masu sahdschu. Mans suhrmanis rahdija ar roku us tureni un drusku murminaja. Es waizaju, waj ta ir ta sahdscha, us kuru gribu braukt. Winsch pawihpsnadams palozija galwu. Sahdscha sastahweja is maseem namineem, kas bija tik tà tà usbuhweti. Ais namineem salmu kaudzes atradahs. Neredseju nekahdas sehtas, nekahda kozina eestahdita. Schehl ari palika ap sirdi, kad zilwekus usluhkoju. Ja schos łaudis salihdsinaju ar Wahzu kolonisteem, zaur kuru peederumeem ari biju brauzis, tad kà slogs man us sirds guleja. Waj tad Deews Igauneem naw dewis prahta un saprasschanas, pehz koscha, daila dsihtees? Jeb waj schee łautini paschi ta newihschoja?

Pee sahdschas ee-eijas weetas es iskahpu. Leels sunu bars reedams mani apstahja. Aismaksajis suhrmanim, dewos us tuwejo mahjinu.

Masi, netihri behrni mani usluhkoja ar brihnischanos. Wini behdsa, ko ween spehja. Mahjas durwis bija aisslehgtas, un man zita neka ne-atlika, kà eet us kaiminu mahju. Man bija ja-eet pahr netihrumeem, salmeem un pelnu kaudzehm. — Tè dedsina schahwetus mehslus, un zaur to rodahs daudz pelnu.

Mahjinâ atradu laipnu sirmgalwi. Tè ari wairak spodribas un tihribas bija manams.

Kad biju stahdijees preekschâ, ka esmu Igaunis, wezitis nu jo laipnaks palika pret manim un luhdsa, lai es peesehschos.

Es wina wehleschanai paklausiju un apsehdos us kahdu kasti, — krehslu un benku tur wehl nebija. Mehs tehrsejahm daudz. Es eewilku sawu duhmu un dsehru pastarpam peenu, ko sirmgalwis man, kà weesim, pasneedsa. Wakarâ ari ziti łaudis ap manim pulzejahs, lai mani kà tautas brahli apsweiktu. Mehs runajahm wisi kopâ lihds pat wehlai naktij. Tè tad nu dabuju dsirdeht un sinaht, ka schee Igauni preeksch kahdeem gadeem, kahdam sektes wadonim klausidami, atstahjuschi sawu dsimteni un dewuschees projam us semi, kur peens un medus tek, — us Krimu. Ar leelisķahm zeribahm wini us scheijeni nahkuschi, un nebehdajuschi pahr teem daschadeem grûhtumeem, kas zelâ gadijuschees. Bet tè atnahkuschi, wini dabujuschi par dsihwes weetu scho kailo klaijumu. Nu tikai daschs samanija, kur bija eestuhrejis, — saprata, ko bija padarijis. Bet nu bija par wehlu. Daschas is atnahzeju seewahm kleedsa un waimanaja; winas wehlejahs mirt, ja neteekot atpakal sawâ dsimtenê. Bet ar to mirschanu jau nemas pa reisahm ne-eet tik ahtri. Tahdâ wihsê tad nu ziti apmetahs us scho Krona semes gabalu, un ziti atkal aisgahja par deenestneekeem un algadscheem us pilsehtu, tur palikdami us dsihwi.

Pats redseju, kahdâ leelâ nabadsibâ un truhkumâ schee łautini dsihwoja, un tamdehl tuhlit atmetu to no domu, tè ari preeksch sewis kahdu semes gabalu eeguht. Nahkoschâ deenâ apklauschinajos pehz kahda suhrmana, kas mani aisweštu us otru Igaunu koloniju. Ta bija 20 werstu atstatu nost no pirmahs. Bet nedabuju neweena pawadona. Weens no semkopjeem aisbildinajahs, ka tam ne-esot ratu, un otrs, ka ne-esot sirga; bet ihstenà waina bija ta, ka tagad, paschâ wisu speedigakâ darba laikâ, neweens negribeja braukt. Tas ir ar-

No ahrsemehm.

Wahzija. Brandwihna likums, kas jau preeksch wairak nedelahm tika no waldibas eesneegts walsts-sapulzei, un ko tad nodewa sewischkai komisijai, dehl pahrbaudischanas, tagad nu atkal nahk atpakal leelahs sapulzes preekschâ, un aiz wisas brihwprahtigo leelahs brehkschanas, kuri schenkerus gribeja aisstahweht, ir zeriba, ka schee swehtibas pilnee nosazijumi tiks peenemti. Ari ziteem leelgruntneekeem ne-esot nemaz tas pa prahtam, ka scho tautas gifti apleekot ar tahdu augstu tulli, — bet wairakums tak eeskata, ka Bismarkam taisnîba, un tamdehl tee balsos par likumu. Ja scho likumu peenems, tad walstij zaur to buhs ik gada daudz miljonu eenemschanas wairak, un katrs goda zilweks pahr to preezasees, ka tad zaur schenkerem un dsehrajeem laba dała nodoschanu tiks nonemta no zitu kahrtu godigajeem strahdneekeem.

Anglija. Gladstona Ihrijas politikas pretineeki ir: konserwatiwa partija, sem Sehlsbrisa un Tschertschila wadischanas, Ihrijas protestantu eedsihwotaji (t. i. $^2/_3$ dałas no wiseem schihs pusfalas eedsihwotajeem), un beidsot Tschemberlena un Hartintona peekriteji, kas peeder liberału un radikału partijai, un no kam pirmais wehl ne sen bija par lozekli Gladstona ministerijâ, bet iz tahs isstahjahs, tamdehl ka Gladstona politika patraki raknajahs gar walsts stipruma un labklahschanahs pamateem. Lihds beidsamajam brihdim Gladstons wehl zereja, schos sawus atkahpuschos, zitreisejos draugus atdabuht atpakal, un tamdehl tas leetaja wiswisadus stikus un nikus, lai tos atkal waretu peelabinaht. Bet preeksch kahdahm deenahm bija Tschemberlena namâ sapulze, kur kahdi 30 radikału un liberału tautas weetneeku bija kopâ, kas wisi gandrihs weenprahtigi issazijahs, ka balsoschot pret Gladstona likumeem. Ja schee nu tura wahrdu, tad ir it droschi, ka wiss preekschlikums teek atstumts pee malas, un tamdehl to jau tagad wispahrigi usluhko par nedsihwu behrnu. Tautas weetneekeem, sehdeschanu beigušcheem, nupat no parlamenta nama iseijot, kahds no wineem tureja sew kabatas drahnu preeksch deguna un prasija kahdam zitam sawam beedrim: Deewssin, kas tik breesmigi smird schai godajamâ namâ? Uz tam otrais atbildeja: Kà Juhs wehl wareet tà prahsiht?! Kas zits, nekà Gladstona nedsihwais likumu eesneegums!

Franzija. Leekahs, ka Frantschu printschi tadschu tiks israiditi iz Franzijas, — un ja ari ne wisi, tad tak weena dała no teem. Familiju galwas tiks isdsihti iz semes, un teem ziteem tikai pret it sewischkahm ustureschanahs sihmehm atłaus Franzijâ dsihwot nosazitâs weetâs. — Ta nu buhtu gan ta leelakâ netaisniba, ko ween tik waretu eedomatees; jo tad schee nelaimigee tiktu fliktaki tureti nekà wisu wahrigakais ubags un wasankis. Sozialdemokratu un anarkistu wadoni war it meerigi Franzijâ usturetees, — turpreti wihri, kuru sentschi bijuschi kehnini waj ar jebkahdu senako kehninu radneezibâ, teek isstumti ahrâ. Wini naw neka noseeguschees, kas pehz likumeem buhtu sodams, tamdehl jagahdâ jauns likums, kas nosaka, ka jau tas ir noseedsiba, buht dsimuscham iz kahdas kehnischkas familijas. Tè nu atkal war gaischi redseht, kahdâs trakulibâs eewada tà sauktahs brihwprahtigahs sastahdes, proti wisleelakâ patwarâ un brihwibas aprobeschoschanâ, tà ka godigi zilweki, kas sawai tehwijai kà saldati un eerehdni uszihtigi kalpojuschi, teek fliktaki tureti nekà noseedsneeki un wehrgi.

Italija. Koleera sehrga Italijâ wairak masinajahs nekà peenemahs. — Uguns-wehmeja kalns Etnà Sizilijâ, kas ilgaku laiku bija meerigs, tagad atkal schłahz ahrâ sawu karsto akmena schkidrumu jeb lahwu, kas platâ straumê tek no kalna semê un eeleijâs padara leelu skahdi, — ja, pat jau lihds kahdai sahdschai tas aistezejis, wisu sawâ zełâ sadedsinadams. — Deenwidus-Italijâ sozialistu nemeeri iszehluschees.

Bulgarija. Bulgarijas tautas weetneekôs tikai firsta Alekfandera karsti peekriteji ween eewehleti. Pahris pretineeku, kas no Greekeem apdsihwotôs apgabalôs eezelti, scheit nekriht swarâ. — Saswehreschanahs pret firsta dsihwibu, to ne buht naw istrauzejusi; jo kad winsch sagatawojahs uz zełoschanu, tam no daudz pusehm tika peekodinahts, lai paleekot mahjâ. Bez bailibas, kahds winsch jau ir, tas neklausija scho padomam, — bet tadschu, lai eetu, kà eedams, panehma dakteri lihdsa. Pahr paschu saswehreschanos lasam schahdas tuwakas sinas, kuras tas wihrs isteizis, kas, no sawas firds apsinas mozihts, wisu scho leetu atklahjis teesahm. Tur lasam tà: 16. Maijâ winsch (Michailows) dabuja rakstu no pretineeku partijas wadona Burgasâ, Goranowa, lai pee schi aisnahkot, aprunatees pahr tautas weetneeku wehleschanahm. Winsch tuhlit paklausija, un aisnahza tur naktî uz 17. Maiju, un atrada Goranowa namâ 1 Kreewu wirsneeku, 1 Montenegreeschu preesteri, 4 Burgasas pilsonus, 2 Montenegreeschus un zitas, winam nepasihstamas personas. Wini tam nu isstahstija, kamdehl scho ataizinajuschi un nakts laikâ sapulzejuschees. Noluhks tam wisam bija schahds: Kad firsts no Stiwnas eet uz Burgasu, wini paslehpuschees to sagaidihs, sanems zeeti un aiswedihs uz Kamtschik-Dereju. (Schi weeta atrodahs kalnôs un aisâs starp Aitosu un Burgasu, kur łoti gruhti peekłuht klaht). Kad wineem ne-isdotos, firstu sawangot, tad tee iz sawas flehptawas to nonahwehs. Scho isdariht, bija kahdi 30 apbrunoti wihri gatawi, kurus tam Kreewu wirsneekam waijadseja wadiht. Michailowam tika sazihts, lai winsch ari pagahdajot 20 ustizigu peekriteju, un tos nododot minetâ wirsneeka wadibai. Kad wineem usbrukschana pee Kamtschik-Derejas ne-isdotos, tad schee firstu sagaidihs Burgasas preekschâ, winu sanems zeeti un kahdâ laiwâ aiswedihs klaijâ juhrâ, Karawelu un Burgasas preekschneeku nositihs, un eezirkna preekschneeku jau deenu eepreeksch ar wiltu eelabinahs droschâ weetâ. — Tahdâ wihsê wini gribeja rewoluziju eerihkot un nemeeru sazelt semê, un zaur to padariht, ka lai Kreewija tur eemaitos starpâ. Bet saswehreschanahs wehl pee laika tika atklahta. Polizeja tuhlit spehra wisu stingrakos sołus, un tai isdewahs saswehrneeku leelako dalu jau apzeetinaht un nodot teesahm.

No eekschsemehm.

No Jekaterinoslawas raksta, ka Blagoweschtschenskas zeema preesteris R. Kr. ar sawu laulato draudseni 22. Aprilî, paschu mahjâs, no laupitajeem nonahweti. Mineto preesteri esot turejuschi par bagâtu kungu, un tamdehl gan laupitaji, to dabujuschi dsirdeht, scho slepkawibas darbu pee wina un wina laulatahs draudsenes buhs isdarijuschi.

Zitreisejais Rostowas semstwas presidents, Titowa kgs, nostahda Kreewu semneekus moralistâ sinâ pateescham breesmigâ weidâ. Zitreisejais tiklais Kreewu semneeks schim brihscham atrodotees pawisam behdigâ buhschanâ. Dserschanas sehrga esot peenehmusees leelistâ mehrâ; pat 13 lihds 14 gadu wezas meitenes esot jau gatawas dsehrajas. Neschkihstiba waldot starp jauneekleem, un ari wispahrigi pee prezeteem. Kahrschu spehle esot pilnôs seedôs, un tàpat ari schtahteschanahs, familiju strihdi, kauschanahs, behrnu slepkawibas, laupischanas, kukulu nemschanas, sahdsibas un fliktas slimibas, kas no neschkihstas dsihwes zełahs, esot pahrpahrim kahjâs.

Iz Kaunas sino, ka turenes Luteranu mahzitajs, K. Bauera kgs, aiseijot uz Nemirowu, Podolijas gubernâ, par mahzitaju, un Kaunas Luteranu draudse paleekot bez dwehseku gana.

No Skodas apkahrtnes, 18. Maijâ. Rudsu sehja ir pehz leetus, kas muhs pahri reiz ar pehrkonu apmekleja, labojusees, un jau wahrpâs. Sahle pehz leetus un leelâ siltuma, kas pee 20 lihds 25 grahdeem jau sneedsees, ir brangi sanehmusees augt. — Ausas, sirni un wiki jau sało. Eewu koki jau noseedejuschi, un dahrsu koki, kà kirschi, pluhmes, ahbeles un bumbeeres, ir pilnôs seedôs, un tàpat ari „semenes" meschôs ir pilnôs seedôs un sola daudz augłu. — Kà mums rahdahs, tad wasara buhs dischcheni sausa un leelisti karsta. Tik jau mums rasi buhs tahs slapjuma elpes, proti tas paretais pehrkona leetus. — 14. Maijâ, pulksten $^1/_2$8ôs wakarâ, scho sinu rakstitajs apluhkoja reti, reti peedsihwotu un tahdâ mehrâ redsetu dabas jaukumu, proti łoti gresnu, dubultigu warawihksni pee rihta debess aploka, kas kahdas 20 minutes pastahweja. S.

Ewang.-Lutera tizibas skolotajs Tehrpatas Kreewu skolotaju seminarâ, mahzitajs Franzena kgs, Igaunu awisê „Eesti Postimees'â" dara usmanigus uz kahdahm gruhtibahm, kuras usgułahs skolotaju amata kandidateem, kam, kà sinots, naw wairs brihw kà eksterneem riterschaftu seminarôs sawu eksamenu nolikt, bet tas jataisa Kreewu skolotaju seminarâ. Winsch raksta tà: „Tizibas mahzibâs eksterneem nu gan buhtu Igaunu walodâ eksamens jataisa, bet wisâs zitâs sinatnibâs Kreewu walodâ. Wispirms teem buhtu pahr tematu iz Kreewu wehstures waj pahr zitu kahdu weeglaku usdewumu domu-raksts jasazerê Kreewu walodâ, kuru apspreeschot, łoti leels swars tiktu likts uz rupjahm walodas un gramatikas wainahm. Tàpat ari nebuhtu eksterneem weegli, Kreewu walodâ prowes mahzibu notureht preeksch elementarskoleneem. Beidsot tur wehl peesleetos tas, ka ar mutes wahrdeem Kreewu walodâ janoleek eksamens Kreewijas geografijâ un wehsturê, matematikâ, paidagogikâ un fisikâ, dabas mahzibâs, pasaules wehsturê un geografijâ. Lai to waretu paspeht, seminaristeem bija japaleek 4 gadi seminarâ, un pee tam par Kreewu mahzibas un Kreewu konwersazijas; tamdehl lai ikkatrs skolotaju amata kandidats, kas kà eksterns wehletos scheit nolikt eksamenu, to labi apdomatu, waj winam ari buhtu zerams, tanî pastahweht, — un tà tad gan teescham buhtu dauds labaki, kad wezaki, kas wehletos, lai winu behrni paliktu par skolotajeem, tikai tad to daritu, kad wineem ir roziba, tos uz tam sagatawot waj nu riterschaftu, waj waldibas seminarôs."

Igaunu awise „Eesti Postimees" raksta, ka suhdsibas un schehloschanahs, kas tik beeschi dsirdamas starp lauku eedsihwotajeem, zekotees iz tam, ka darbi pee Tehrpatas-Walkas dselszeła lihnijas neteekot wis nodoti muhsu paschu łaudihm, kam tak esot łoti laba slawa kà strahdneekeem, — bet ahreneekeem. „Kam," tà schi Igaunu lapa jautâ, „drihsak ir teesiba, pee dselszeła buhwes atrast darbu un peknu, muhsu dsimtenes paschas łaudihm, waj łaudihm, kas nahk iz walsts tahłakahm gubernahm?"

Widseme.

No Kalsnawas. 7. Maijâ bija muhsu draudzei diwkahrtiga swehtku deena. Tanî deenâ swehtija muhsu basnizâ bihbeles swehtkus un mihłotam draudzes mahzitajam, Th. Döbnera kgam, 25 gadu amatu swehtkus. Pee swehtku deewakalposchanas sazija spredikî Lasdones mahzitajs, Marniza kgs, pahr teem wahrdeem: „Zilweks nedsihwo no maises ween, bet no ikkatra wahrda, kas no Deewa mutes iseet", un runaja pahr Deewa wahrdu isplatischanu kristigâ draudzê — ari zaur kristigeem raksteem. Tad spredikoja Lubanes mahzitajs, Scheuermana kgs, pahr Deewa wahrdu isplatischanu pee paganeem zaur misionareem, apsihmedams to darbu par zeribas, paziemibas un goda darbu, pee kura nemt dalibu, ir kristigas draudzes peenahkums. Pehz tam zeen. Zehsu aprinka prahwests, Jaun-Peebalgas mahzitajs, Kählbrandta kgs, no altara runaja pahr ap. Pahwila wahrdeem 1 Tes. gr. 5, 12. 13., luhgdams, lai atsihst tos, kas strahdâ muhsu starpâ, muhs uz labu skubinadami. Bet tàpat lai atsihstam ari tos, kas kahrdina uz launu. Lai atsihstam ihpaschi sawus preekschneekus, kas muhs ta Kunga zełôs pamahza un wada, un lai turam tos mihłus, winu darba dehl pee muhsu dwehselehm. Zeen. prahwesta kunga wahrdi, no firds nahkdami, gahja pee firds, un reta azs palika sausa. Pehz tam tapa zeen. Th. Döbnera mahzitajs altara preekschâ ar ihseem swehtischanas wahrdeem no wairakeem mahzitajeem noswehtihts. Swehtkus ari puschkoja balsiga dsiedaschana. Pehz deewakalposchanas bija kopiga swehtku maltite mahzitaja muischâ, kur peedalijahs wisi sanahkuschee mahzitaji, draudzes pehrminderu kungi, pehrminderi, skolotaji un konwentes delegats. Th. Döbnera mahzitajam tapa dahwinatas no draudzes lozekleem kahdas masas leetas, kà mihlestibas sihme schai deenai par peeminu.

Lai iszehrt akmins stabus dascha peeminai,
Lai raksta selta burteem wina wahrdu tè, —
Tee sadruhp, nodilst, nahkot, eijot deeninai: —
Ko firdîs zehrt, tas muhscham stahwehs tè! T—s.

---

weenu tas galwenais apstahklis. Eewehrojeet to, mani jaunee weesi! Ja kahds ko negrib, tad winam newaijaga nekahdas aisbildinaschanahs isteikt, kamdehl to newar. Bet kas ko grib, — tà kahds Amerikaneeschu sakams wahrds mahza, — tas ari atrod zełu!

Man zita neka ne-atlika, kà spoleht kahjahm uz mineto koloniju. Panehmu kreetnu bosi rokâ, brangu maises reezenu kabatâ, un tad dewos zełâ. Tahda eeschana pa turenes stepehm, kur naw nekahdu sihmju, nekahdu zeła rahditaju, naw wis neeka leeta. Sweschneeks nemaz newar sinaht, uz kuru pusi tam jagreeschahs. Man isteiza, ka esot jazełojot arweenu uz austrumu, — tad es pareisi tur nonahkschot. Tà tad ari dariju. Bailes man bija no ganu suneem, kas lehti wareja man usklupt plezôs.

Wareju buht nostaigajis kahdas 5 werstes, tè eeraudsiju weenâ pusê, gabalinu no manim nost, drupas no senakahs Tataru sahdschas. Atleekas bija apaugušchas ar sahli. Ari pelnu kaudzes tur bija redzamas. Otrâ pusê sawam zełam maniju tahłumâ aitas ganamees. Iz peepeschi sarahwos un paliku stahwot. Man bija bail no ganu suneem. Es apluhkoju wehrigaki ganamo pulku. Maniju, ka 4 suni no ganamâ pulka atdalijahs un dewahs uz manu pusi. Waj wareschu speht, ar tschetreem suneem tikt gatawš? Tè wehlak wehl diwi ziti peeslehjahs. Man tagad bija jabehg. Nekur nemaniju nekahdas weetas preeksch paglabaschanahs. Redseju tikai pelnu kopas un wezahs Tataru sahdschas drupas. Waj winas ari warehs man labu patwerstmi sneegt, — ta daudz nepasiju. Tadschu tur bija labaki nekà uz klaija platscha. Masakais tur zereju dabuht akmenus, ar ko suneem pasweest. Stepê ne akmena newareja redseht. Bet waj man wehl bija tik daudz laika, lihds drupahm nosteigtees? Waj newareja jau zełâ negantee swehri man usskrist? Es nu steidzos — aiskusis. Azumirkli paleeku stahwot, lai spehtu labaki ee-elpot. Atskatos atpakal. Tè pamanu, ka diwi suni jau pahri zełam, pa kuru gahju. Puhsdams, elsdams skrehju tahłak. Kad tagad kapteinis sawu stuhrmani redsetu! es eedomajos un, pat nahwes bailes jusdams, pasmehjos.

Skrehju arweenu tahłak. Jau dsirdu, ka man tuwu aiz muguras kahds no suneem eereijahs. Mani lozekli sahka nogurt, un azis schibereja. Tè uz reiz zeeta seme man sem kahjahm pasuda un es — eebłaudamees eekritu dsiłumâ!"

„Wai!" mehs abi reizâ eesauzamees.

Sirmgalwis preezajahs pahr muhsu isbrihnischanos. Winsch eebahza no jauna pihpî tabaku, — bet darija to itin gausi.

Mehs bijahm łoti sinkahrigi, dsirdeht tahłak. Un kad nu Alikas wehl arweenu ar sawu pihpi nodarbojahs, tad es luhdzu, lai winsch stahstijumu turpinatu.

„Kur tad Juhs eekritaht?" es prasiju.

„Waj suni Jums usklupa plezôs?" Talinsch prasija.

„Es eekritu semê; suni tur ne-eekrita!" Alikas atbildeja, wehl arweenu mums muguru rahdidams. Beidsot winsch atgreesahs un smeedamees prasija:

„Waj wareet ari gaidiht?"

„Newaram," es atbildeju.

„Nu, tad mahzatees gaidiht!" sirmgalwis atteiza.

„Ak, mehs gribam un protam gaidiht, Alika kgs! Bet stahsteet tak tahłak," Talinsch luhdzahs.

„Tà, tad proteet gaidiht? Nu, tad ari gaideet!"

Mehs jutamees drukstu aiskahrti, — tomehr ari smehjamees; bet labpraht gribejahm dsirdeht tahłak. — Alikas isgahja ahrâ. Drihz winsch atkal eenahza, un eenesa malku, lai eekurinatu krahsni. Bez tam tas wehl ari zitu ko rihkoja.

Pehz labas pusstundas Alikas atkal apsehdahs lehnkrehslâ un eesahka stahstiht tahłak.

„Es biju eekritis semê. Krihtot biju gan peesitis galwu pee bedres malas, jo saudeju samaņu. Kad atkal atjehdzos, nesinaju, zik dsiłu biju kritis. Redseht ari neka nepaspehju; wisapkahrt bija leela tumsiba. Aptaustiju, waj ne-esmu sawus lozekłus sadragajis. Nekur nekahdas skrambas nemaniju; tikai galwa gauschi sahpeja. Zepures galwâ ne-atradahs. Ta bija pasudusi. No niknajeem suneem man wairs nebija jabaidahs; bet waj ne-esmu eekritis lahtschu alâ? Tà domaju pee sewis. Jo ka schinî alâ lahtschu nebija, to tikai wehlak atsinu. Par laimi, man bija klaht sehwelkozini. Toreiz sehwelkozinus tik wispahrigi Kreewijâ nebruhkeja, kà tagad. Es eewilku uguni. Nu redseju, ka mans zeetums bija balti iswiteta, apaļa ruhme. Augschâ ta bija schaura, apakschâ plata. Tà tad pehz trumeła wihses. Ruhmes zaurmehru apakschâ wareja wehrteht lihds 5 asihm. Zepure un speekis atradahs man blakam semê. Bez tam redseju sahnôs ko melnu, un pahrleezinajos ari, ka iz zeetuma ahrâ istikt, ir ne-eespehjama leeta. Ruhme jau nebija wis tik semâ. Zepuri galwâ uzlizis, eewilku atkal trescho sehwelkozinu, un nu luhkojos pehz leetahm, kas man sahnôs atradahs. Tur bija klehpis salmu, kaschoks un masa koka kaste. Pa tahm starpahm sehwelskalinsch atkal isdzisa. Nopratu, ka scho ehrmoto zeetumu kahds zilweks apdsihwo, — bet nesajehdzu, kur winsch tobrihd wareja buht. Apsehdos uz salmeem, eededsinaju atkal sehwelkozinu, un nu luhkojos, kas labs kastitê atrodahs. Tik-ko to atweru, eeraugu gabalinu swezes. Ak, zik łoti pahr to preezajos! Behrni, kahdas leetas wehrtibu tik tad pareizi war apswehrt, kad tahs waijaga. Toreiz man tas neezinsch swezes bija wairak wehrts nekà sauja selta, ko tur buhtu atradis. Eededsinaju swezi un jutos itin laimigs. Tahłak atradu kastitê aizslehgtu schakteli, gabalu maises, katlinu, bleka kruhsu, puspudeles wihna un daudz swezes galinu. Baudiju ari drukstu no wihna. Tas bija łoti labs. Uskodu gabalinu maises, un tad wisâ meerâ eesmehkeju sawu pihpi.

Bailes mani pahrnehma. Es eedomajos, ka ilgs laiks war pahreet, kamehr kahds zilweks mani tè atrod, — un tahdâ wihsê waru nobeigtees breesmigâ bada nahwê. Panehmu swezi un apluhkoju ruhmi tuwaki, waj nebuhtu kur kahda weeta, zaur ko waretu iz nepatihkamâ zeetuma ispestitees. Bet neka! — Smehkeht man wairs negribejahs. Es, wezs kugineeks, kas jau daudz biju peedsihwojis, un droschi leelakajahm aukahm spihtejis, tagad drebeju aiz bailehm, ka buhs schinî breesmigajâ weetâ badâ janonihkst. Bet sawâ muhschâ es wisâs behdu un raudu stundâs, kad zilweku palihdsiba un pascha ismana wairs nespehja sneegt roku, kehros pee kristigas audzinaschanas augleem, proti — es luhdzu Deewu. Es atminejos arweenu tahs bihbeles pantinas: „Peesauz mani behdu laikâ, — tad es tewi gribu isglahbt, un tew buhs mani godaht." — Tà ari toreiz dariju. Es nonehmu sawu miziti, — wezais Alikas ari tagad to darija; mehs palikahm itin klusi, — un luhdzu: Mihłais Jesu! Es ne-esmu nopelnijis, ka Tu atkal man palihdzi. Bet dari to iz Sawas schehlastibas. Apschehlojees pahr manim, un ispesti mani iz schihs breesmu weetas. Waj tad man tamdehl glahbi siltajâs semês no breesmigajeem swehreem, lai schinî posta bedrê nonihktu?! Nè, Kungs, to Tu nedarisi! Izglahb mani, — Tew buhschu ustizigs un pateizigs lihds kapa malai! — Bet tik-ko biju beidzis tà luhgt, jutu sawâ sirdî smagu nastu. Man likahs, ka esmu apsolijis to, ko wehl lihds schim nemaz nebiju darijis. Es kaunejos Deewa preekschâ. Daudz zitu noseegumu un wainu man nohza atminâ. Es luhdzu pa otram labgam Deewu, lai Winsch man peedodot. Man jaleezina, ka ustureschanahs orrujâ bija preeksch manim wisai swehtiga."

Wezitis apklusa. Ihsts meers bija redzams uz wina waigeem. Ari mehs zeetahm klusa. Tikai pehz brihtina es prasiju:

„Kas tas ir — orruja?"

„Ak ja, to peemirsu isskaidrot. Ruhmes, kas ruhpigi semes apakschâ eerihkotas, un kuràs Tatari usglabà labibu, sauz winu walodâ par orrujahm. Kahda isskata orrujahm, to jau peemineju. Orruju seenmaki ir no muhra, un balti iswiteti. Ari pats tikai wehlak dabuju sinaht, kà schihs ehrmotahs ruhmes nosauz.

Deewu peeluhdzis, es eedomajos, ka ir isschkehrdiba, bez waizadsibas dedzinaht maso galinu swezes. Kas lai issina, zik ilgi tè wehl nebuhs janotup? — Tamdehl apgulos uz salmeem, apsedzos ar kaschoku un — isdzehru swezi. Gribeju eemigt un tik pat saldi gulêt, kà zitreiz schuhpulî.

Nebiju ne pusstundas gulejis, kad isbihjees usschahwos. Kas tad tas? Wirs manim dsirdeju sirga sołus. Drihz pehz tam schahweens atskaneja, un kahds Wahzu walodâ sazija:

„Schreder, man leekahs, ka to nebehdneeku buhschu noschahwis, nekur wina wairs nemanu!"

„Kur tad sirgs palika?" otrs prasija.

Drukahts pee J. W. Stessenhagena un dēla.

Jf Zehsu-Walkas apgabala. Semkopjeem ir par leelu labumu un palihgu, ka uf semehm atrodahs brandwihna dedsinatawas un alus bruhschi, — jo pirmajôs tee war pahrdot rudsus un ihpaschi kartufelus, un pehdejôs atkal meeschus. Brandwihna dedsinatawu naw Zehsu aprinkî daudſ; ihpaschi kamehr Pakula muischas leelâ brandwihna dedsinatawa apstahjusees, leels apwidus ir bef neweenas dedsinatawas, — un scheijenes semkopji newar kartufelu nekur tik labi pahrdot, kà schpirta fabrikâs, ihpaschi tad, kad to wairak ir tuwumâ, zaur ko konkurenze iszelahs. Alus bruhschu buhs Zehsu aprinkî wairak, nekà brandwihna dedsinatawu. Bet ſoti wehlejams buhtu, ka wisôs alus bruhschôs bruhwetu ari stop'alu, un netik ween weenigi bairiti. Zelotajeem, ihpaschi pelnas brauzejeem, ir gauschi gruhti, ka krogôs ne-atrod stop'alu, ko atdsertees. Jo kà sinams, tad gandrihſ wisôs krogôs nem par buteli bairischa alus 10 kap., un butele tik knapi pusstopa leela. Krodsineekam gan no bairischa alus ir tik pat pelnas, kà butele pascham pa eepirkschanai maksâ, — bet no ka tad nu tur isslahpis zeka brauzejs lai padserahs? — Tapehz buhtu ihsti derigi, ka muischneeki, kà krogu isrentetaji, jeb ari augstâ waldiba peeteiktu krodsineekeem, ka lai krogôs katrâ laikâ ari stop'alus ir dabujams, un ari, ka wisôs bruhschôs tas tiktu bruhwehts, lai krodsineeki newaretu aisbildinatees, ka stop'alus nekur ne-esot dabujams. — Walkas aprinkî ir wairak brandwihna dedsinatawu, — ihpaschi leelakahs ir Lisumâ, Gulbenê un wehl zitur. Pagahjuscho seem' maksaja minetâs dedsinatawâs tà ap 50 kap. par puhru kartufelu. Zena gan naw leela, bet war tomehr pahrdot atlikuschos kartufelus, — un kad no wisa pa druskai taisa eenahkumu, tad tik war wehl zauri speestees. Alus bruhschu ir Walkas aprinkî ihsti papilnam, un daschôs it teizamu bairischa alu isbruhwê. Tàpat ari stop'alu atradihs drihsak Walkas aprinka krogôs. Leelakee alus bruhschi ir Kolbergi, Gaujeenâ, Sinolê, Gulbenê un ari wehl zitur. Pirmak peeminejahm, ka krodsineeki gandrihſ wisur nem par buteli bairischa alus 10 kap. To ihpaschi tee krodsineeki dara, kuru krogi stahw atstatu no ziteem, un naw neweena konkurenta, kas weretu lehtaki pahrdot. Zik sinams, tad alus bruhscheem ir ari teesiba, alu pahrdot butelês eeksch kurwjeem, — bet uf semehm tas maſ teek darihts. Kà buhtu, kad bruhschu faimneeki scho fawu teesibu ari uf semehm sahktu wairak isleetaht, un pahrdotu labu alu butelês, — warbuht par 7 kap. buteli? Zaur to rastos krodsineekeem konkurenze, un tee sahktu fawu alu labakâs butelês nopildiht un ari lehtaki pahrdot. Jeb waj par alu tàpat newaretu no augstahs waldibas puses zenu nosaziht, kà tas jau ir noteikts par maisi, ausahm u. t. t.? Atliktos krodsineekeem wehl pelnas pilnigi deewsgan, ja teem pawehletu pahrdot buteli bairischa alus par 7 kap. un stop'alu par 5 kap. stopâ. Tihzans.

No Walkas. Jaunà dselszeka bahnusis, kà „Walkas Anzeigeris" sino, tikschot taisihts uf ta brihwà platscha, kas atrodahs aiſ pilsehtas Latweeschu kapsehtas, un buhschot buht weens no leelakajahm stanzijahm uf wisas schihs lihnijas. Kà dsirdams, tad 12 lokomotiwes tur stahweschot. Tàpat ari ta lihnija no Walkas uf Pehrnawu esot jau tik pat kà galigi nospreesta.

No Oberpahles. Oberpahles Igaunu semkopibas beedriba 25. Aprilî noturejusi sapulzi, uf kuras starp zitu, kà „Eesti Postimees'à" lasams, skolotajs J. Jungs iſ Abijas turejis runu pahr semneeku mantoschanas teesibu. Runatajs issazijees wehleschanos, ka lai gruntneeki sawas mahju gruntis nesaskalditu, bet tahs labak nedalitas weenam no saweem behrneem nodotu par mantojumu, un tos zitus sawus behrnus atkal apbalwotu no tahs kustinamahs mantibas. Pee tam mantibas atstahjejam esot arweenu uf to jaluhko, ka mahju grunti lai nenodotu wis tikai wezakajam dehlam, bet tam, kam wiswairak prahta un preeka uf semkopibu.

Kurseme.

No Jelgawas. Zetortdeen, 22. Maijâ, kà debess-braukschanas deenâ, scheijenes „ewangeliskà jaunekłu beedriba" swineja sawus astotos dibinaschanas jeb sakumu swehtkus jaukajâ, no dabas mahminas ispuschkotajâ behrnu patwehrsmes „Altona" dahrsâ. Schi „ewangeliskà jaunekłu beedriba" ir preeksch astoneem gadeem no mahzitaja Seesemana kga dibinata, un tai ir tagad lihds 150 beedribas lozekłu. Minetais, aiſ Masajeem wahrteem kahdu wersti atstatu esoschais dahrs bija it ihpaschi uf schihs deenas swehtkeem ſoti jauki ar daschadeem karogeem un kroneem ispuschkots. Pa jauki isgresnoteem wahrteem ee-eijot, mums stahdijahs preekschâ ſoti jauks skats. Dahrsa widû bija wairak rindu balti apklahtu galdu ar krehsleem, kas lai wisus sawus sanahkuschos weesus un beedrus usnemtu un atspirdsinatu. Wairak mundru, preeksch scho swehtku pabalstischanas isredsetu jaunekłu pawadija ikkatru eenahkuscho dahmu un kungu uf paschu ihsteno swehtku plazi. Schis ar daschadeem sakumeem un kroneem isgresnotais plazis bija ſoti jaukâ weetâ, kur wairak simtu krehslu un benku bija rindâ salikti, un ap scheem masas tahselites ar jaukahm, drukatahm bihbeles perschahm peestiprinatas. Pehz maſ minutehm ari weesi un beedri leelâ skaitâ sanahza; wareja uf wairak nekà 350 zilweku skaitiht. Pulksten 6ôs wakarâ atskaneja no jaunekłu paschu musikas koza puhsta trumetu skana, kam wisa publika peedalijahs, kahdu ihpaschi uf scho swehtku deenu drukatu dseesmu lihds dseedot. Tad schihs beedribas presidents, mahzitajs Seesemana kgs, kahpa katederî un tureja ihsu un sirsnigu deewaluhgschanu un pasludinaja swehtkus par atklahteem. Pehz tam tureja ſoti swarigu un kodoligu swehtku runu agrakais Jelgawas Jasmana bahrinu nama preekschneeks Areboe kgs, — tagad bahrinu nama preekschneeks Rihgâ, — wiseem sapulzejuscheem ar dedsigeem un gaischeem wahrdeem isskaidrodams, kahdus swehtibas augłus tahdas „ewangeliskas jaunekłu beedribas" zitur lihds schim nesuschas un ness, kahda tagad mums jau wairak gadu Jelgawâ pastahw, un ka zaur tahm netik ween jaunekłi teek attureti no daschadeem netiklibas zekeem, bet ari kreetni pamahziti un isglihtoti, kà teem sawôs jaunibas un preeku gadôs jadsihwo, kà teem no wisadahm, sawai jaunibai skahdigahm wilinaschanahm buhs issargatees, un kà schihs pilnigi japahrwar. Schi dedsigà runa eespeedahs ikkatram klausitajam dsili sirdî. Pehz schihs runas, ko labpraht wehletumees drukatu lasiht, nahza wehl kahdas zitas, kur starp zitu wiswairak schihs „ewangeliskahs jaunekłu beedribas" eeschkigahs darboschanahs tika eewehrotas. Pehz runu beigschanas wisi sapulzejuschee dewahs preti leelajai sahlei, pee bagati apklahteem galdeem meelotees un atspirdsinatees. Tè apsehduschees, dsirdejahm no sahles augschtahschas, kur bija wisi logi atwehrti, juhsmigas dseesmu skanas, kas tika ſoti jauki dseedatas no Altona patwerſmes nama audsekneem, un pastarpam atskaneja no jaunekłu musikas koza jauka tauru skana, kas tika ar leelu labpatikschanu no sapulzejuscheem usnemta. Tad wehl wehlak, kad jau bijahm drusziņ atspirdsinajuschees, dsirdejahm daschu jaunekłu deklamazijas jeb preekschlasischanas, gan wahrdôs, gan ari dseijâs, kas wisas tika ar leelu jautribu usnemtas. Tà drihs it nemanot schihs ihsahs preeku stundas aistezeja, un pulkstenis jau rahdija pahri par desmiteem, kad beedribas presidents lihds ar wiseem klaht-esoscheem swehtkus ar kahdu garigu dseesmu nobeidsa, tàpat kà tos bijahm eesahkuschi, un tad ikkatrs, sawam draugam labwakaru wehledams, lihgsmi un preezigi no schihs jaukahs weetinas schkihrahs. Kahds lihdsswinetajs.

Jelgawas pilsehtas weetneeki sawâ sapulzê, 20. Maijâ, starp zitu nospreeda 5000 rubłu atwehleht preeksch Keisarisko Augstibu leelsirsta **Wladimira Aleksandrowitscha** un wina augstahs laulatahs draudsenes Marijas Pawlownas sagaidischanas. 21. Junijâ Augstajeem Weeseem isrihkoschot brokastu hipoteku beedribas sahlê, kas maksaschot 3400 rubłu; 600 rubłu isdoschot preeksch goda-wahrteem un 1000 rubłu preeksch apugunoschanahm, pilsehtas namu isgresnoschanas un polizejas spehku pawairoschanas.

Jelgawas pilsehtas dome atkal esot nospreedusi, aiſ Esara wahrteem kahdu Drikses malâ ar bulwerki aisbuhwetu plazi pildiht ar schagareem iſ Jelgawas pilsehtai peederigà mescha. Pildischana eesahkschotees wehl schinî nedelâ. Zik asu tur tiks noguldihts, naw wehl sinams. Aispehrn pildità plazî, kur tagad baltku un dehłu plazis atrodahs, tika sadsihts wairak nekà 1000 asu. E

Seemas sehjumi, kas pawasar' ſoti labi rahdijahs seemu pahrzeetuschi, tagad naw wis wairs tik teizami. Aukstais seemela wehjsch teem par daudſ skahdeja. Ihpaschi weeglâs semês, kur dumbra, tee pawisam slikti isskatahs. Wislabaki tee pahrzeeta sausâ smiltî. Daschi jau ir sawu ruden' maſ apsehto rudsu lauku pawisam atkal isaruschi, tanî wasareju eesehdami. Wisslikkakee rudsu lauki schè Kursemes widuzî ir ap Schagari, kur dascham leeli gabali no seemas sehjas isskatahs kà sirmgalwja paure. Labaki gan tee rahdahs stiprakajâs semês, kà ap Tehrwites upes apkahrtni un wehl daschâs zitâs weetâs. Bet ihsti warenus rudsus schogad ſoti maſ tik war eeraudsiht. Schogad jau tee par labeem jasauz, kur pagahjuscho gad' sazijahm peeteekoschi. Kweeschi gan daschâs weetâs eeraugami smuku plauku, — bet tee tik pa retam gabalam atrodahs; jo isgahjuscho ruden' zaur leelo slapjumu tos dabuja knapi eeseht. Jelgawas apkahrtnê, kur rudsi arweenu kupli aug, schogad tee tik puslihds labi redsami. Ir ari daschi pawisam kahdus gabalus isaruschi. No wisa ta redsams, ka nahkamo ruden' buhs dahrga seemas sehkla, tamdehł ka maſ ir sehts, un tas pats wehl wahjsch rahdahs. Kaut Deews audsinatu kuplu un raschenu wasareju, — tad jau gan peetiktu! —ts.

No Falzgrahwes. Scheijenes pagasts peeskaitams pee attihstiteem pagasteem; jo ikweens, lai tas buhtu saimneeks waj gahjejs, zenschahs pehz isglihtibas un prahta gaismas un nedod tumsas stareem weetas. Ari industrijas nodalai ne-esam sweschi. Tà tagad scheijenes pagasta Kiku mahjâs K. Knocha kgs eerihkojis drahnu speestawu, un strahdà itin brangi sawu eesahkto darbu. Preeksch speeschanas peenem par lehtahm zenahm wiswisadas wadmalas un puswadmalas. Ari gultu dekus ausch turpat wisu jaunakôs musturôs ar pukehm. — 13. Maijâ pehz pusdeenas scheit usnahza bahrgs pehrkona gaiſs ar leelu wehtru, tà ka dascham jumtam pareisi salmus sapurinaja un daschu wezaku jumtu eebaidija, ka apgahsischot, kà ari dahrsa kokeem labi seedus nobirdinaja. — Leetus nebija leels. — Dahrsa augłu, kà rahdahs, buhs Deewa swehtiba. — Sehschanu pa dakai esam nobeiguschi, un sehtuwe nu atkal war atdusetees lihds seemas sehjas laikam. S.

No Krona Wirzawas. Rudsi un kweeschi kupli aug, un ari ahbolinsch koschi salo, — ihpaschi tur, kur skunsts mehsli uskaisiti, tee stahw wisai bagati. Pee mums teek wisai daudſ skunsts mehslu bruhkehts, — un schais gadôs ari paschi esam deewsgan tikuschi pahrleezinati, ka tee preeksch mums ir labi naudas puhki. — Ausas, lehzas un sirni ir ari labi. Kartufeli jau apstahditi, un ari pa leelakai dakai semkopji jau apsehjuschees. Tà tad, mihłam Deewam par tik jauku un isdewigu gaisu pateikdamees, dsihwojam preezigâ zeribâ. — Ausas schogad stahw leelâ tirgû, — kartufeli turpreti ir lehti. — Augłu koki, kà ahbeles, bumbeeres, kesberes u. t. t., bija ar seedeem pilnin pilni. Waram zereht uf bagatu koku augłu gadu. Lankâs un leegumôs sahle jau labi prahwa, — tikai uf wahjahm pławahm un uf ganibahm ta wehl ir masina. K—n.

No Lihw-Behrses wehsta, ka tur 16. Maijâ ap pusdeenu ſoti stipra wehtra plosijusees. Daudſ ehku esot apskahdetas, un zitas pawisam no-ahrditas un pagalam sagahstas. Kahdam saimneekam no nupat usbuhweta schkuhna ne-esot wairak atlizis, nekà tikai 3 akmenu pihlari. Tàpat ari daschi koki esot aplausiti un isgahsti no saknehm. To paschu nelaimi wehl ari peedsihwojuschi schi pagasta tuwakee wakara puses kaimini. Turpreti Jelgawas apkahrtnê un Jelgawâ no tahdahm breesmahm neka nejuta. Lai nu gan stipra wehjsch to deenu scheit gandrihſ arweenu puhta, tad tomehr no wehtras postitaja nebija ne wehsts. Tà nu 2—3 juhdses istaisa leelu starpibu eeksch gaisa wilnoschanas. —ns.

No Erzogu muischas. Jurgu deenâ, 23. Aprilî, Mihflawu-Upmaku saimneeks, no Erzogu muischas nahkdams, eegahjis Kalna krogâ atspirdsinatees, kur jau pa dakai ziti ta pascha pagasta saimneeki atradusches. Minetais saimneeks, neka łauna nedomadams, isteizis to wahrdu: „kà Juhs no weenas glahses dsereet!" — Pa tam iszehlees leels zihninsch, un minetais saimneeks tizis no kahda

(Skatees peelikumâ.)

Es jau gribeju uszeltees un saukt pehz palihga, kad kahds peepeschi zaur to paschu weetu, kur es eekritu, eelehza ruhmê. Winsch elpoja smagi; bet zitadi tas isturejahs gluschi meerigi. Ari es aiſ bailehm nemaſ nekustejos. Sweschneeks, kà rahdijahs, usmanigi klausijahs. Augschâ wehl dsirdeja runajam. Tad wiſs apklusa. Tàpat ari sirgu soli wairs nebija dsirdami. Sweschneeks, to jusdams, eesahka brihwaki elpot. Tagad ari manam liktenim waijadseja stahtees gaismâ, jo nepasihstamais eewilka sehwelkozinu.

Sawâ preekschâ eeraudsiju leelu, plezigu wihru, kas bija gehrbees pehz Tataru wihses. Branga, melna bahrsda greznoja wina seju. Winsch ari mani eeraudsija un — isbihjahs. Drihſ sehwelkozinsch isdsisa, — un tik-ko es uslehzu stahwus, sweschais sagrahba mani zeeti aiſ kakla. — Nu, toreiſ jau nebiju wis tik lempigs. Ar daschu Angłu matrosi spehju spehkotees. Tà tad stingri sakehru sawu pretineeku un to noliku uf sahneem. Winam waijadseja padotees, ja negribeja, ka sadragaju tam daschu kaulu. Zihnijamees labu brihdi. Winsch, kà garaks, allasch peesita galwu pee muhra, — es turpreti paliku sweikâ. Zihnotees, winsch bija itin kłusſ; turpreti es to it beeschi usrunaju: pirms mehginaju pa kreewisku, tad pa franzisku, angliski, un beidsot — pa wahzisku. Ikweenâ no schihm walodahm ihsumâ issaziju, ka es aiſ pahrskatischanahs, aiſ nesinaschanas eekritis schinî ruhmê, un ka man nekahda łauna nodoma naw prahtâ. Kad beidsot winu pa wahzisku usrunaju, tas mani tuhlit palaida walâ, un pats atlehza gabalinu nost.

„Nu, waj jau apnikaht ar manim zihnitees?" es eesahku.

Es aisdedsinaju swezi. Tè bailês pamaniju, ka manam pretineekam truhka zepures un bahrsdas, un ka winsch ar pistoli uf manim mehrkeja.

„Apmeerinajatees tadschu!" es eesahku. „Es Jums nedarischu neka łauna; nedareet ari man neka slikta. Ja man palihdsesseet, ka riht' teeku no schihs posta weetas ahrâ, tad atdoschu Jums wisu sawu mantibu, un ari sawu fotografiju.

„Swehrejeet man, ka neweenam zahlitim neteikseet, ka orrujâ sastapuschees ar zilweku, un ka ari ne-ispaudiseet, kahds schis zilweks isskatijahs!" sweschneeks wahzisku sazija.

„Labi, — es swehru!"

„Ja, — bet kà tad drihksteet mums pahr scho notikumu stahstiht?" Talinsch, kas usmanigi usklausijahs, prasija.

Wezitis laipni wihpsnaja. Winsch preezajahs, ka bija atradis tik krectnus klausitajus. Bet drihſ winsch atkal eesahka:

„Dsirdeet tikai tahłak; tad sapratiseet, ka nemaſ ne-esmu sawu swehrestibu pahrkahpis. Es swehreju, un ar to apmeerinaju sweschneeku. Isstahstiju ari winam, ka nemaſ ne-esmu schi gabala zilweks, un buhschu tikai wehl kahdas pahri nedelas Krimâ; tad aisbrauksschu projam, un tahdâ wihsê man buhs maſ wehrtibas, atklaht wina dsihwes weetu.

Sweschais apmeerinajahs, nolika pistoli pee malas, un tad apsehdahs man blakam uf salmeem.

„Peedodeet," es eesahku, „kur tad Juhsu bahrsda palika? Kad schai ruhmê eelehzaht, tad wina Jums wehl bija, — bet tagad tahs wairs naw!"

Winsch nokaunejahs un drukku nosarka. Bes ka buhtu ko atbildejis, winsch peezehlahs, panehma swezi un mekleja pa ruhmi tik ilgi, kamehr suduscho bahrsdu dabuja. Winsch to eebahsa kabatâ.

„Kà tad Juhs tè eenahzaht?" sweschais prasija, — un es nu wisâ meerâ isstahstiju sawu gadijumu.

„Wareet buht laimigi, ka akurat schai laikâ eekrituschi. Tagad es tè usturos. Daschu reiſ mehnescheem nepahrnahku. Tad gan breesmigâ nahwê buhtut nobeiguschees."

„Par manim Deews gahdà!" es atbildeju.

„Isruna!" winsch teiza.

Brihtinu zeetu kłusu. Tè eedomajos, ka nupat Deewu luhgdams biju solijees, wina wahrdu slaweht, ja man ispalihdsehs behdâs, un tà tad eekschkiga balss man ussauza: Redsi, tagad ir isdewigs brihdis, schi wihra preekschâ Deewa godu un waru aisstahweht. Tà tad iswilku sawu pihpi, to eesmehkeju, un tad teizu:

„Isruna? Nè, isruna ta naw! To esmu peedsihwojis. Un no pateesibas man ne pele gabala nenolaupihs!"

„Es jau ne-esmu pele," sweschais atbildeja un islaidahs uf salmeem.

„Jums tas neka nederetu, kad ari waj buhtut pele!" es nopeetni atbildeju. „Kas netiz Deewam un wina warai, tas ir slikts zilweks!"

„Otradi," winsch ahtri atbildeja, „man ir otradi gahjis. Pirms es tapu slikts, un tad mana tiziba uf Deewu sahka schkobitees. Jo dsiłaki grimu, jo wairak gaisma, ko Juhs sauzeet par tizibu uf Kristu, mani isdsisa. Deewu luhgt — aismirsu. Un kad wehl semaki grimu, un beidsot paliku par sirgu sagli, kam tagad kà swehram jadsihwo schinî orrujâ, — tad wisa tiziba bija wehjâ!"

„Sirgu saglis!" es isbihjees eesauzos un winu usluhkoju.

„Ja, sirgu saglis!" winsch ruhkti atteiza. „Waj naw teesa, koschs muhscha gals kristitu łauschu behrnam! Ja semneeki mani dabon sawôs nagôs, tad tee mani nosit kà suni. Schehlastibas pee wineem naw. Un manai nabaga mahtei, kas dsihwo Baltijâ, neweens nepasaka, kahdu galu winas dehls dabujis!"

„Zilweks, tas ir breesmigi! Jums ja-atstahj schis amats. Deews mani tè ir atsuhtijis, lai Juhs isglahbju no pasuschanas un uswedu atkal uf ihsto pateesibas zełu. Wehl ir laiks, wehl naw par wehlu."

„Preeksch manim jau ir par wehlu!" winsch strupi atteiza. „Mani jau welns, ja tahds ween pasaulê atrodahs, rausſ. Es esmu tapis par zeetu, par sliktu, par łaunu. Wisahm darischanahm ir sawas robeschas; bet es jau esmu dewees pahri schihm robeschahm! Man nu ir wiſs beigts. Man nekahda labuma wairs nenesſ ne Deewa, ne zilweku palihdsiba!"

„Nu, nu," es pamahzidams saziju; „isstahsteet man sawu dsihwes gahjumu. Warbuht ka wareschu sneegt Jums palihdsigu roku."

„Palihdsibas nemaſ negribu! Bet stahstischu labpraht. Zaur to smags akmenis no manas kruhts nowelsees. Tad dsirdeet!

(Turpmak beigums.)

Drupas un druskas.

Graudini.

1) Ustizigs draugs ir kà preekschturamahs brunas; kas tahdu draugu atradis, tas juht sirdî droschibu.

2) Wistahłak ir tam jazeło, kas grib atrast ustizigu draugu.

3) Kas palaischahs uf weeglprahtigahm meitahm, tas zeł namu uf smilschu pamata.

4) Taisna un pateesiga mihlestiba, ta nahk no skaidras, schkihstas, newainigas sirds, un dsemdè sirdî jauku un saldu nahkamibu; bet nizinata un peewilta mihlestiba, ta nahk no samaitatas sirds, un tanî atstahj tumschas un ruhktas atreebschanahs domas. — Zihnees un raugi, ka sawu sirdi wari ustureht nesamaitatu, un tahs atreebschanahs domas uswareht. J. W—n.

Diwi bruhtes un neweena bruhtgana.

Jf Pehterburgas raksta Kreewu awisei „Now. Wr." schahdu notikumu: Kreewu wirsneeks, Panutins wahrdâ, zeeschi ween eemihlejahs kahda Kreewu sirsta meitâ, tà ka tas grib un grib to prezeht; bet schi nè un nè, un atraida bruhtganu laikam gan tamdehł, ka winsch wehl sems wirsneeks un schi tik augsta, kahda sirstene. — Bruhtgans, newaredams no sirdehsteem un schehlabahm rimtees, atstahj pawisam Pehterburgu un dodahs uf Kaukasu projam; bet sawu mihłako atstahdams, tas tai wehl zeeschi peekodina, ja wina tak apdomatos prezetees, un buhtu pee wina nahzeja, tad lai ta winam wehstuli atlaisch. — Tà schee abi schkirahs. — Panutins, Kaukasijâ aistapis un sawu pirmo bruhti, to sirsteni, jau zik nezik aismirsdams, eemihlejahs atkal zitâ, kahda generała meitâ, — un schi ir gatawa nahzeja. Winsch nu leekahs ar to, sawu pirmo mihlestibu aismirsdams, saderinatees; bet rau, — tawu nedeenu! — pehz 2 deenahm Panutins dabon no sawas pirmahs bruhtes wehstuli, kurâ ta raksta, ka nu apdomajusees un — esot pee schi gahjeja, lai tik nahkot ween uf Pehterburgu. — Pa-

(Skatees peelikumâ.)

Sludinajumi.

Jaunas
Norwegu
taukas silkes
sanehma atkal un peedahwâ
C. Höpkeris,
[27] Jelgawâ.

Dobeles prahwesta aprinka zeen.
skolotaju kungi
teek aizinati, sanahkt konferenzê 4. Junijâ sch. g. Dobeles skolas namâ.
[370] Prahwests Rutkowsky.

Schagarê!
Zaur scho daru sinamu, ka es schê kâ
dakteris
esmu apmetees. Es dsihwoju lihds 9. Junijam daktera **Burwita** agrakâ korteli, un pehz tam es dsihwoschu daktera **C. Gilberta** korteli. [368]
Dakteris Wilhelm Hirschberg.

Wihtinu
pagasta teesa, Tukuma aprinkî, dara zaur scho wiseem sinamu, ka scheijenes Angu mahju gruntneeks Janis Dargewitz, kursch neprezejees, peenem behrna weetâ (adopteerê) sawa, pee schi pagasta peederigâ nelaika pusbrahla Wila Budewitza un wina seewas Anlihses dehlu, wahrdâ Robert Karl, dsimuschu 5. Junijâ 1882. g. Kas pret scho adopziju domâ likumigu eerunu zelt, tam schahda eeruna pee schihs teesas japeenesS lihds 30. Junijam 1886. g., jo pehz schi termina taps adopzija likumigi apstiprinata.
Wihtinâs, 19. Maijâ 1886.
(№ 21.) Preeksch.: Ch. Jansohn.
(S. W.) Skr.: Urdewicz. [374]

Sludinajums.
No Slokas pilsehtas waldes top zaur scho wispahrigi darihts sinams, ka 11. un 13. Junijâ sch. g., pulksten 12ôs pusdeenâ, tiks pee schihs waldes Slokas
uhdens sudmalas
lihds 1. Janwarim 1898. g. wairakfolitajam uz reuti isdotas. Sihkaki rentes nosazijumi war eepreeksch Slokas pilsehtas waldes kanzelejâ tikt eeskatiti.
Slokas pilsehtas waldê, 16. Maijâ 1886. [372]
Pilsētas galwa: H. Schmieden.
Sekreteeris: J. Zimmermann.

Saw enoto **Dschuhkstes**, Pehter-Baltahs-Werpjumuischas, Apschupes un Mahlumuischas pagastu walde usaizina wisus sawus ahrpus pagasta dsihwodamos pagasta lozekkus, wehlakais lihds sch. g. Julija 1. d. pee schihs pagasta waldes eerastees
sestdeenâs,
no pulksten 8eem lihds 12eem rihtâ, un scheit sawu familijas sastahwu lihds ar wezuma apleezibahm usdot, kas schê, dehl familijas lisku sagatawoschanas, ir nepeezeeschami waijadsigs. — Tàpat schi pagasta walde laipni luhds
wisahm pagasta waldehm un zitahm polizejas autoritetehm,
kurn eezirkôs schi pagasta lozekli dsihwo, tahdus bes schihs pagasta waldes kwihtehm par usdoto familijas sastahwu nepeeturreht, bet uz scheijeni izraidiht. [371]
Krona Dschuhkstes pagasta waldê, Dobeles aprinkî, Maija m. 17. d. 1886. g.
(№ 296.) Pag. wez.: K. Siewerts.
(S. W.) Rakstu wed.: A. Fuchs.

No Auzumuischas pagasta teesas teek zaur scho isludinahts, ka pee schi pagasta peederigais laulatais pahris Kristaps un Anlihse Reinhold ir pee schi pagasta peederigo Kahrla un Lawises Meijera dehlu, Kahrli, ihsta behrna weetâ peenehmuschi (adopteerejuschi); tamdehl top no Auzumuischas pagasta teesas wisi, kam pret scho adopziju buhtu kahdi likumigi eemesli, zaur scho usaizinati, tos lihds 1. Julijam 1886. g. pee schihs pagasta teesas peenest, jo wehlak neweens wairs netaps klausihts, bet adopzija tiks par pilnigu eeskatita.
Auzumuischâ, 10. Maijâ 1886. [359]
(№ 20.) Preeksch.: J. Meijer.
(S. W.) Skrihw.: Krafft.

No **Aispuntes wirspilsteesas** teek zaur scho wispahrigi darihts sinams, ka 5. Junijâ sch. g., eerastâ sehdeschanas laikâ, Pormsahtu
Dihzmanu mahj.
sem kanzelejâ eeskatoscheem nolihgumeem tiks wairakfolischanâ pahrdotas.
Aisputê, 8. Maijâ 1886.
(№ 1266.) Wirspilskungs: H. Simolin.
[358] Sekreteeris: Adolphi.

Baltmuischas
pagasta teesa, Jlukstes aprinkî, usaizina wisus tos, kam kahdas eerunas buhtu pret pee Neretas pagasta peerakstitâ, Subatâ miruschâ
Jura Sahlites
testamentes, tahs paschas 15. Junijâ 1886. gadâ, kursch par weenigo isslehgschanas terminu nolikts, pee schihs pagasta teesas peemeldeht un peerahdiht, ar to nosajischanu, ka wehlakas eerunas wairs netiks peenemtas, bet pee muhschigas kluszeeschanas atraiditas un testamente apstiprinata.
To lai leek wehrâ!
Baltmuischas pagasta teesâ, 6. Maijâ 1886. [351]
(№ 140.) Peesehd.: A. Buzeneek.
(S. W.) Skrihw.: H. Ugowitz.

Trihs dsihwokli
ar wisahm blakus ehkahm, stalleem, pagrabu u. t. j. pr. pee Masajeem wahrteem, Jelgawâ, ir isihrejami par lehtu zenu. — Tuwakas sinas pee Michelsohna kga, uz tirgus, Jerusalemê, un pee H. Allunana, Leelajâ eelâ № 21. [377]

Pensionari
atron laipnu usnemschanu pee S. Görtz ldses, Jelgawâ, Skrihwera eelâ № 9, pa weenahm trepehm, pa kreiso roku. [375]

Ruston, Proktor un beedr., Rihgâ un Leepajâ.

Pahrdod leelâ iswehlê:
Lokomobiles un **twaikkulmaschinas**, is paschu fabrikas Linkolnâ. **Stiftu kulmaschinas; ahbolinu** un **platfehjmaschinas.** — **Ahbolinu kuhlejus** un **wehtischanas maschinas.** — **Wooda labibas** un **sahles plaujmaschinas.** — **Tiger sirgu grahbeklus, ekfelu maschinas** un **peena saimneezibas maschinas.** — **Tschetrlemeschu** un **uniwersalos arklus.**

Faulera wirzas- jeb sutras pumpjus.
Ehrglu un **Sweedru arklus.** — **Kartufelu arklus.** — **Ezeschas.** — **Sehklas apklahjejus.** — **Maschinu sikfnas.** — **Maschinu ellu.** — **Superfosfatu.** — **Kaulu miltus.** — **Kainitu.** — Uz wehleschanos peesuhtam maschinu aprakstus un zenas
Tukumâ pahrd muhsu **laukfaimneezibas rihkus** un skunstigos mehslus, kà: **superfosfatu, kaulu miltus** u. t. j. pr., kaufmanis **J. Eichenberga kgs**, pee tirgus platscha. [1]

Zaur scho daru sinamu, ka pee manis tagad
sahrki
par lehtu zenu gatawi dabujami.
Sahrki wisadâ leelumâ, tiklab weenkahrschi, kà ari koschi isstrahdati un isrotati. — Ari lihku drehbes un kurpes wisadâ leelumâ pee manis dabujamas.
T. Feldt,
Kuldigâ,
pee Katoku basnizas. [344]

Silkes
Bauskâ B. Joelsohna
materialu-, wihna- un trauku tirgotawa dabuja, un peedahwâ jaunu suhtejumu wisadu sortu
Skotu silkes,
kà ari pirmahs sortes Krona Matjes, ispaschi labas Spents, labas Miks, weselâs un pusmuzâs, par wisu lehtakajahm cenahm. [369]

„Phönixa"
maschinu fabrika, Leepajâ,

peedahwajahs pagatawot
semkopibas maschinas, maschinas preeksch koku isstrahdaschanas, damskatlus u. t. t.

Lehgeri arweenu atronahs:

Sitejas kulmaschinas.
Ekfelu maschinas.
Sehjas- un apmetamee arkli.
Ehrgla arkli.
Hohenheimera arkli
Rinka bluki.
Puzmaschinas.
Ezeschas.
Netihrumu pumpji.

Stalla logi no tschuguna.
Jumta logi no tschuguna.
Krahsnis.
Krahsnu durwis.
Pumpji.
Maschinas preeksch pudelu korku pagatawoschanas.
Grahpji, plihtes u. t. t. [283]

Bes tam schi fabrika bes paschas raschojumeem tura lehgeri: **Labibas kahrtotaju** ir **Meiera & Co. fabrikas, Kalkâ, pee Rein-upes.** Schi maschina wisai eewehlejama, ja grib dabuht tihru sehklu. **Stiftu kulmaschinas. — Maschinu sikfnas. — Maschinu ella.**

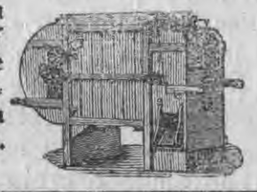

Georgis Thalheims,
Rihgâ,
pastahw no 1860 g.,

Maskawâ 1882 g.: Sudraba medalis.

Maskawâ 1872 g.: Selta medalis.

Parisê 1873 g.: Sudraba medalis.

peedahwa is pascha fabrikahm:
Ratu-smehri, seegellaku, sweki
preeksch pudelehm, wisadâs krahsâs, sortês, formâs un pakâs;
bruhschu-piki, schwerspahti, leichtspahti, lenzinu, analinu u. t. j. pr. uz to labako samallu; blankfiks, permanentu jeb bartbaltumu, mihklas formâ; bes tam sawu

Schautês: Selta medalis.

Rihgâ 1883.: Sudraba medalis.

Filadelfijâ 1876 g.

Filadelfijâ 1876 g.

Rihgâ 1886 g.: Sudraba medalis.

leellehgeri no apstrahdateem materialeem preeksch seepju- wahritawahm, dselschu-leetawahm, wadmalas-, glahses- un papihra-fabrikahm u. t. pr.,
kà: Zeilonas kokusa-eksu, Lagosas palmu-eksu, Australijas tauku, kaustisku, kalzineetu- un kristala-sodâ, Franschu un Amerikas sweki, uhdensglahses, ultramarinu, alumu, klorlakki, glauberfahli, Kihnas-klaisu, bruhn'akmeni, sehweli, pihpju-mahlu, sehwel- un fahls-skabbi, Anglu un Skotu leetu dselsi, koku, smehdes- un maschinu-akmen'ogles u. t. t., un peenem apstelleschanas no augschmineteem fabrikâm ihpaschneekeem preeksch schihm leetahm uz wisu gadu; tahlak peedahwâ

Rihgâ 1871 g.: Leelais sudraba medalis.

Jelgawâ 1875 g.

buhtwmateriali, kà: ihstu Anglu patent-portlandes zementu, Anglu uguns-mahlu un uguns-keegelus, dubult-asfaltu uguns-drošchu jumta-papi, akmen'ogku-darvu, dakstinus, jumta-schihferu, trepju-pakahpeenus un stihses u. t. t.

Wihnê 1873 g.

Wihnê 1873 g.

Bairijas, Braunschweigas un Kreewijas apinus un sesonâ ir leels lehgeris
semkopibas sehklu,
kà: ahbolinu-, timoteja-, spergelu- un rai-sahles-sehklu, sehklas-lehzas u. t. t. Lehtakahs zenas.
Adrese:
Georgis Thalheims, Rihgâ,
Kantoris: Leelajâ pils-eelâ Nr. 16, pascha namâ.

Sw. Pehterburgâ 1870 g.: God'pilna atsihschana.

Rihgâ 1883 g.: Selta medalis.

Sw. Pehterburgâ 1870 g.: God'pilna atsihschana.

Sludinajums.
Nakti uz 13. Maiju 1886. g. ir Suhras Ausmanu saimneekam Kristam Goldmanim 2 un Knauku saimneekam Jukumam Aleksim 1 sirgs, kuru ihpaschas sihmes beigâs aprakstitas, no ganibahm tikuschi nosagti, un tamdehl top katra preekschneeziba un ikkatrs, kam minetos sirgus isdotos dabuht rokâ, padewigi luhgti, schos apsagtajeem salmneekeem atdot atpakal.
Ausmanu saimneeka sirga ihpaschahs sihmes:
1) 17 gadu wezs, dumi melns sirgs, lihds 50 rubku wehrtibâ, labâ auss stahwus eeschkelta, preekschejahs kreisahs kahjas nagam ir spraiga;
2) bahli behrs sirgs, par Jahneem sch. g. buhs 3 gadu wezs, lihds 60 rubku wehrtibâ, widejâ leelumâ, krehtes un aste drusku melnakas nekà zita spalwa.
Knauku saimneeka sirgs ir melni dums, 6 g. wezs, widejâ augumâ, 60 rubku wehrtibâ, weena azs drusku sweira, un slaiks no auguma. Pee eeschanas tura galwu augstu, un krehtês atrodahs weena bise.
Suhrâs (Wentspils aprinkî, Kursemes gubernâ, pr. Windau), 13. Maijâ 1886.
(№ 390.) (S. W.)
Pag. wez.: Schmidt. [365]

Zaur scho top darihts sinams, ka pagasta naudas maksas tiks par 1886/1887. gadu isdalitas apaksch pagasta lozekleem:
a) Skrundas 16. un 17. Junijâ sch. g.,
b) Skrundas meschkunga un
c) Skrundas mahzitaja 18. Junijâ sch. g.
Isdalischanas listes buhs lihds 3. Julijam sch. g. preeksch katra eeskates islikstas, un preeksch ta laika ir katram pagasta lozeklim, kas ar winam uslikto maksu nebuhtu meerâ, suhdsiba pee peenahkamahs usraugu teesas japeenesS, jo wehlaku netiks neweens wairs klausihts (skat. 14. § pag. lik.). [350]
Skrundâ, 9. Maijâ 1886.
(№ 832.) (S. W.)
Skrihw.: G. Uecker.

No **Talsu pilsteesas** top pasludinahts, ka Br. Pedwahles Skaldu krodsineekam weens
melns sirgs,
bes sihmehm, 6 gadu wezs, widejâ leelumâ, 60 rubl. wehrts, nakti no 26. uz 27. Aprili sch. g. no stalla tizis issagts. [366]
Talsôs, 14. Maijâ 1886.
(№ 7251.) Pilskungs: Heyking.
(S. W.) Sekreteeris: Granding.

Medineeku
schaujamo pulweri
wisâs sortês
peedahwâ
Kahrlis Sillers,
[362] Jelgawâ, pee tirgus.

Jhstahs patentu
Steiermarkas iskaptes
is leeta tehranda, ar un bes selta usrakstteem, kà ari **ihstee Schwabijas** un **labakee Batawijas iskaptes strihki, iskaptes galodinas, labakee Anglijas sirpji** un **rihki** preeksch iskapschu asinaschanas ir nupat peesuhtiti un peedahwâ tehranda pretschu un medineeku rihku noliktawa no [353]
Johannes Mitschke,
Rihgâ, Kungu eelâ.

13% superfosfatu
is slawenahs fabrikas: **Anglo-Kontinentalu (zitreis Ohlendorfa) guanowerki Londonê,** peedahwâ no lehgera un uz lihfereschanu [309]
Otto Westermanis, Jelgawâ,
general-agents.

Darba komiteja
Jelgawas zeetuma namâ tura arweenu gatawus: **dahrsa krehslus, dahrsa benkus** un **puku kokus, matratschus, bischu kokus, atflehgas, enges, logu apkalumus, masgaschanahs wannas, kafijas dedsinatawas, zepeschu pannas, maisus, sirgu dekus u. t. t., arklus.** [352]
Bes tam it deenas teek **apstelleschanas** nemtas preti uz **dischleru-, schlosseru-** un **kurpneeku darbeem.**

Sahdsiba.
Daudsewasas Leijinu saimneekam Reinim Skuijinam ir nakti no 26. uz 27. Aprili sch. g.
melna kehwe
nosagta, 6 gadu weza, ar masu, baltu pleki uz peeres un ihsi apgreestu asti, wehrta 100 rubl., kà ari weenkahrschs aisjuhgs, wehrts 20 rubl.
Jaunjelgawas pilsteesâ, 12. Maijâ 1886.
(№ 4983.) Pilskungs; Stempel.
[360] Aktuars: C. Neumann.

Loti labus
6-kanschus sehklas
meeschus
pahrdod [332]
Johns Rolsfenn,
Rihgâ, Leelajâ Smilschu eelâ № 36.

Superfosfatus,
12%, 13%, 14% un **20%,**
pahrdod par wislehtakajahm zenahm, brihwi lihds katrai stanzijai. [333]
Johns Rolsfenn,
Rihgâ, Leelajâ Smilschu eelâ № 36.

Kalkus
pahrdodu schinî wasarâ **3 rubl. 25 kap. lastâ. Zelsch** no Rundales zaur Meschotni. Pahrzelschanu es maksaju.
[376] **J. Ballod (Taube).**

Wisas sortes
mahldern pehrwes,
lakas, ellas, fernizu, terpentinu, lihmi, stehrkeles un **pinseles** peedahwâ par lehtahm zenahm [363]
Kahrlis Sillers,
Jelgawâ, pee tirgus.

Schampaneri.

Peedahwaju mamus labi noguldituS **schampaneus,** kas skaidri un smekigi, **Frantschu schampaneus,** kas nekodaudz sliktaki, tikai labu daku **lehtaki.**
Ihpaschi eewehlamas sorts:
Monopola
Kabineta
Kremanta
Silleri } **wihnu**
Reines wihna mufeks
Moseles mufeks
Kreewu schampanera
Krimas schampanera.
Zenu rahditajs arweenu dabonams.
Atkalpahrdeweji dabon pelnas teesu.
Lud. A. Schweinfurth,
Rihgâ,
Minstern eelâ № 10, ne tahk no pasta.
Nogulditawa pee Paula Martinelli kga, Jelgawâ. [525]

Ne tahk no Kursemes robeschahm, Poneweschas aprinkî, ir
weena muischa
pahrdodama, — wisa kopâ waj ari trijâs dalâs sadalita, un tàpat ari weens **krogs** labâ weetâ. Tuwakas sinas dabunamas zaur rakstu sem schahdas adreses: Kreis Schaulen, Poststation Berschany-Schewkjany, Gut Tschekaitze, A. Egon-Besser. [361]

Skrundeneeki
isrihkos **sakumu preekus 2. Junijâ 1886. g. Skrundas parkâ** ar dseedaschanu un danzoschanu pee orkestera musikas un tumsai metotees ar mahksligu
ugunoschanu.
Leetus laikâ danzos Skrundas muischas sahlê. Par buseti ir gahdahts. [373]
Isrihkotaji.

Baldones bahde.
Baldones bahdes weetâ ir preeksch mahs koschâ bahdes laika leelaki un masaki bahdes wolki dabujami uz ihri, pahr kureem Baldones kesteris E. Felsens turpat barona v. Korffa bahdes eestahdê, kà ari jawê kestera mahjâ dod sinas. Restorazija Baldones weesu namâ tiks atwehrta 21. Maija sch. g. No tahs paschas deenas sahk bahdes eestahdê sehwelbahdes tiks dotas. No Ikschkiles dselsszeła stanzijas pehz tra ir Rihgas nahkdamâ dselsszeła wilcina peenahkschanas dilischanse wedihs pee scheerus no Ikschkiles lihds Baldonei famaksu no 1 rubl. 25 kap. par preeksch weenas personas un no 75 no familijas biletehm par personu familijahm no masakais trim personâm. Beidsamahs ir **wehlakais** trihs stundas preeksch ta dselsszeła wilzeena aiseschanas ar kuru domâ braukt, Hübnera, Stiegmana, wihna pahrdotawâ, Jaunajâ eelâ, pee darischanu waditaja Zelenza iapeemeld. [349]
Maija mehnesî 1886. g.
Baldones barona von Korff kuratorija.

Sahdsiba.
Rundales Klibjahnu-Smakru saimneekam Krischjahnim Smakre ir nakti no 21. uz 22. Aprili sch. g. trihs sirgi issagti no aisslehgta stalla, un proti:
1) Melna kehwe, 7 gadu weza, pakalschkahjas baltas;
2) behrs sirgs, 5 gadu wezs, bes sihmes un
3) sils ehrselis, 2½ gadu wezs, bez sihmehm.
Sagleem pehdas tahlak nawâ redsiht, kà tikai lihdz Jelgawas leelceliam.
Wisi tee, kas pahr sagtajeem sirgeem sagleem jebkahds sinas waretu dot, tiek zaur scho usaizinati, tahs peenest Bauskas pilsteesai. [347]
Bauskas pilsteesâ, 15. Maijâ 1886.

Stipras
alus un wihna pudeles
peedahwâ Efraims Jakobsohns, Jelgawâ, Katoku eelâ № 16, salajâ bodê. [344]

Дозволено полиціею.

Drukahts pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Tè klaht peelikums.)

zita faimneeka eedsihwotaja, M. S., tà kahjâ eewainots, ka newarejis to deen' wairs pahrtikt mahjâs. — Nelaimigais faimneeks tagad atrodahs Jelgawâ eeksch slimnizas, un wainigais nodots teesu ismekleschanâ, kur tas gaida sawu pelnito algu. H.

No Wolguntes. Ne sen apglabaja Wolguntes kapôs seewu, 116 gadu wezu, kas sawâ laikâ Wolguntes Wilkubuhdu mahjâs dsihwojusi par saimneezi.

No Tetelmindes. Otrdeen, 20. Maijâ, Tetelmindes muischu buhwejot, nokrita no stalaschahm, zetortâ tahschâ, kahds Schihds, kà rehkina, no 10 asu augstuma, un tika itin smagi eewainots galwâ. Nelaimigo tuhlit noweda uz Jelgawu, dehl isahrsteschanas. H.

No Schwitenes mums peesuhta schahdu rakstu, par kurru nekahdas atbildibas ne-usnemamees: Reti un labu gabalu waresi pee mums mekleht, eekams atradisi, ka wehrschi wehl pee lauksaimneezibas sirgu weetâ teek leetati; tas tik bija agrak, un neder wairs schim laikam, kur semkopji schinî sinâ deewsgan eewehrojamu stahwokli sasneeguschi un arweenu wehl zenschahs wairak sasneegt. Bet Schwitenes muischâ tas rahdahs buht pawisam otradi, jo redseju ne ween paschas leelahs, bet ari kahdas malu-muischas laukôs tagad wehl wairak juhgus wehrschu aram. Schee lopini ir loti wahji, spehj tik knapi sawas kahjas, bet ne wis arklu wilkt, un kaklâ teem ir tschetrstuhra wihsê eetaisihts aisjuhgums paugu weetâ, bet no koka, un ar to nabaga lopineem arkls jawelk, kamdehl ari kruhtis jehlas nograusstas, un nabaga lopinsch kriht gar semi no sahpehm, wilkt newaredams. Arajs uz tam neluhko, un dausa turklaht wehl zik spehj, — bet kà ne-eet, tà ne-eet. Schè nu gan deretu ussaukt: „esi jel zilweks!" — Lauku apstrahdaschana tahdâ wihsê eet mas uz preekschu, jo ar wehrschu diwjuhgu knapi 3/4 dalu puhra-weetas usar, kur tak ar weenu sirgu tai paschâ laikâ diwi reiz tik daudz pastrahdâ. Esmu pat redsejis, ka arajs, wehrscheem eedams pekal, wij auklu, un kad wehrschi noleekahs gremot, strahdneeks sehd grahwmalî un gaida. — Kad gan beigsees schi greisà laukSaimneeziba un scho nabaga lopinu mokas? —m—

No Grihwas-Semgales. Par turenes Kursemes aprinkaskolas direktoru ir A. W. Döllena kgs isredsehts, lihds schim priwatskolotajs Rihgâ.

Iz Ilukstes aprinka raksta „Ztgai s. St. u. L." no 19. Maija: Stipri pehrkoni, saweenoti ar stipreem leetus gahseeneem, no 16. Maija sahkot, ik deenas gahja pahr muhsu apgabalu, schè un tur skahdi padaridami. Kà dsirdams, tad nakti uz 17. Maiju sibenis eespehris Katoku basnizâ, Dukschstijas stanzijas tuwumâ, kà ari diwâs mahjâs, Ilukstes tuwumâ, un nodedsinajis wisas tahs ehkas lihds pamateem. Skrudelinâ kahds krodsineeks, un pee Aleksandermuischas tehrauda fabrikas kahds wihrs tikuschi nosperti no sibena. Grihwâ-Semgalê kahda Schihdeete no sibena tà tika apkurlinata, ka wina wehl tagad newar dsirdeht. No dselszeka eerehdneem padsirsch, ka daudz telegrafu stabu saspahrditi no sibena.

Iz Tukuma sino „Mit. Ztgai", ka jaunpeedsimuscha behrna lihkitis, seeweeschu kahrtas, esot atrasts uz kahda pilsehtai peederiga lauka. Pehz mahtes teekot meklehts.

Pampalu muischâ 9. Maijâ, kà „Mit. Ztgai" raksta, Sanges upitê jaunpeedsimuscha behrna lihkis atrasts. Behrnina mahti usdabuht, lihds schim wehl ne-esot isdewees.

No Muischazeema apgabala. Leetu, leetu, to wisi ar ilgoschanos gaida. Muhsu sehjumi isskatahs plekaini. Kur zik nezik semakâ weetâ wairak mikluma, tur sako, — turpreti augstakâs weetâs sausumâ tik rets graudinsch usdihdsis. Dahrsôs stahdijumi, aiz wisai nopeetnas leeschanas, negrib atspirgt, un tàpat ari sahle un ahbols wehl loti maz auguschi. Stiprà mahlu seme sasprehgajusi un preeksch meescheem ne buht naw deewsgan smalka dabonama; to apstrahdajot, semneeki kà eeksch mahkona puteklôs kustahs. Gan daschu deen' parahdahs apmahkusees debess un muhsu zeribu zilà, — bet tè atkal no-eet garam, kahdas juhdses tahlaki semi slazinadama. Tik ween 16. Maijâ weens draudoschs pehrkona mahkonis mums gahja pahri ar breesmigu wehtru un leeleem krusas graudeem. Wehtra atstahja smagas sihmes, jumtus saplosidama un schkuhni sagahsdama, — bet leetus schai it ihsâ brihdî tik maz muhsu semi slazinaja. — Isgahjuscho nedel' Saldus B. mahjâs kahda meita pakahrusees; eemesls leekahs buht gruhtsirdiba, waj pat prahtâ sajukschana. — Paschâ debess-braukschanas deenas rihtâ aisgahja ar uguni Plahnu krogs. Kroga ihpaschneekam, kam ari prahwa bode ar daschadahm prezehm bijusi labi apgahdata, ir zaur to, ka nekas naw bijis apdroschinahts, loti leela skahde. Turigs zilweks buhdams, tas nu uz reiz eestidsis dsiskâ nabadsibâ. Ar schauschalahm tè japeemin, ka laikam neganta zilweka roka gan uguni buhs peelikusi; jo no rihta pulksten 5ôs sahzis uz stalla augschas degt, un drihz no turenes ari pats krogs aisdedsees, un tamdehl ka koka ehka un deewsgan iskaltusi, uguns tik ahtri isplatijusees, ka zilweki tik-ko puspliki sawu dsihwibu isglahbuschi. Kahds zilweks, kas zaur draudeem domas uz sewi greesis, esot sanemts un stahwot ismekleschanâ. Lai Deews palihdz nabageem behdu zeetejeem, un lai dod teem atrast daudz lihdszeetigu sirschu, kas labpraht sawu roku atdaritu palihdsedami! ✡

No Sustas. 16. Maijâ preeksch pusdeenas dsirdejahm duzinam sihwu pehrkonu, gandrihz bez leetus, un wehlaku, starp Sustu un Gaweesnu, diwus stiprus spehreenus, kas Makalu saimneekam nonahwejuschi weenu kumelu.

No Paplakas. 16. Maijâ, ap pulksten 10eem preeksch pusdeenas, nodega scheijenes Hinscha kgam lopu kuhts, sirgu stallis un wahgusis ar pagrabu; wisas schihs ehkas stahweja apaksch weena jumta; ari weens sirgs pee tam sadedsis. — Schis ir jau otrais uguns-grehks ihsâ laikâ muhsu apkaimê; jo nedelu preeksch tam nodega Gaweesnas pagasta wezakajam rija lihds pamatam, kurâ atradahs daschadas laukSaimneezibas maschinas. Kà runà, tad schis ugunsgrehks zehlees no negantu zilweku rokahm, kas sawam tuwakam to nenowehlè, ko tas ar sweedreem sewim pelnijees un krahjis. —sch—

Iz Wentspils aprinka raksta „Mit. Ztgai", ka 10. Maijâ 2 Puseneeku semneeki noslihkuschi, Lipes upitê sweijodami.

Iz Wentas upes, pee Skrundas, ne sen kahda swescha zilweka lihkis ismests malâ. Kuldigas pilsteesa lihki apskatijusees un likusi Skrundas kapôs aprakt, bez ka buhtu dabujusi issinaht, no kurenes tas wihrschka lihkis pa Wentas upi tais leelajôs pawasaras pluhdôs ir atpluhdinahts. — Merza mehnescha galâ Skrundas pagastâ masalu sehrga plosijusees, daschu upuri prasidama.

Iz Kuldigas aprinka raksta „Mit. Ztgai": 12. Maijâ Peltschôs dahrsneeka seewa atrasta uz muti grahwî gulam un — noslihkusi. Grahwis bija tik lehsens, ka kleite bija uz muguras pawisam sausa. Nekahdu sihmju pee meesahm naw atrasts, kas aizrahditu uz nonahweschanu zaur zita roku, un tà tad domajams, ka paschslepkawiba notikusi.

No Leepajas. Walsts waldiba, kà „Lib. Ztgai" no droschas puses iz Pehterburgas sino, esot taisijusi galigus spreedumus Leepajas un Wentspils ostu sinâ; tomehr pahr scheem spreedumeem minetà lapa wehl schim brihscham newarot neka tuwaka pasinot. — Rihgas-Wentspils dselszeka lihnijai, kà schis pats sinotajs apgalwo, schim brihscham esot loti labas zeribas.

Wehl no Leepajas. 10. Maijâ, pulksten 3ôs pehz pusdeenas, Bahrtas tuwumâ meschs aisdedsees. Tuwaku sinu wehl truhkst. — 11. Maijâ ar wakara wilzeenu atbrauza Kursemes gubernatora kungs, ihstenais schtahtsrahts Paschtschenko, un jau pirmdeenas rihtu nobrauza uz Aisputi. Wina ekselenzi pawadija gubernatora kanzelejas direktors, J. Maurina kgs. — Swehtdeenas wakaru isrihkotais teateris un balle Latw. labd. beedribâ atmeta Jukumu mahju nodegusscheem 52 rubkus. Scho summu 14. Maija wakarâ beedribas preekschneeziba starp nodegusscheem tà isdalija: astonas familijas, kurahm wiss sadedsis, dabuja katra 5 rubkus, un tschetras familijas, kuras daschu mantibu spehjuschas glahbt, katra 3 rubkus. Pateiziba wiseem, kas pee schi labà darba puhlejuschees. — Swehtdeen, 11. Maijâ, ap pusdeenas laiku, bija no uguns-dsehseju torna leels ugunsgrehks redsams, un wehroja, ka tas Skodas pilsehtinas apgabalâ buhs notizis. — 13. Maijas rihtâ bija pee mums, pirmo reisi schinî gadâ, pehrkona duzinaschana dsirdama, un nolija silts leetutinsch. Gan wehlejamees, lai buhtu wairak lijis, bet — muhsu domas naw ta Kunga domas. — 13. Maijâ nomira scheijenes gimnasijas wingroschanas skolotajs, Seiferta kgs. — 15. Maija rihtâ eenahza muhsu ostâ diwas jaunas torpedo-laiwas no Elbingas, un pahris deenu wehlak wehl weena treschà. Schihm laiwinahm neweens, pehz winu isskatas, nepeemehros winu breesmigo spehku. Tahs ir loti schauras un garas, un peld tikai 3 pehdas eeksch uhdena. Uz katras torpedo-laiwas atrodahs weena no dselss un weena no audekla taisita laiwina; audekla laiwinas pastahw iz diwahm dakahm, un ir saleezamas. Torpedo-laiwas preekschgalâ, kur matroscheem ruhme, atrodahs ari schaujamee aparati, un pakalschgalâ ir ruhme preeksch wirsneekeem; katrâ pusê atrodahs wehl stahwi preeksch rewolweru leelgabaleem. No scheijenes abas torpedo-laiwas brauks uz Franziju, un tad uz Melno juhru. Muhsu ostâ tahs eenem daschadas leetas, kas tahm no Pehterburgas suhtitas preti. — 15. Maijâ, pulksten 5ôs pehz pusdeenas, bija atkal no uguns-dsehseju torna, pret Grobinu, kahdâs treijâs weetâs stipri duhmu stabi redsami; laikam atkal mescha degumi. — 18. Maija wakarâ atbrauza Kursemes wihze-gubernators, schtahtsrahts Manschosa kgs, amata darischanâs, un aisbrauza 20. Maijâ uz Aisputi, un no turenes uz Kuldigu. — 19. Maijâ atbrauza Rihgas-Jelgawas biskaps Donats un apmekleja pareistizibas basnizas un daschas skolu eestahdes. Biskaps 20. Maijâ nobrauza uz Aisputi, un no turenes uz Kuldigu. — Pilsehtas weetneeki 19. Maijâ eewehleja par pilsehtas galwas weetneeku gimnasijas direktoru Wohlgemutha kgu. M.

Wisjaunakahs sinas.

Parisê, 5. Junijâ (24. Maijâ). Ministeru padome schodeen sawâ sehdeschanâ isschkihrusi pret komisijas preekschnesumu, kurai bija uzdots pahrbaudiht tos likumu nosazijumus pahr Frantschu printschu israidischanu iz Franzijas, un pehz ka israidischanai waijagot buht wispahrigai un pilnigai. Turpreti ministeru padome peeslehjahs tam preekschnesumam, pehz kura familiju galwas israidamas un waldibai paleek teesiba, teem ziteem printscheem, ja buhtu waijadsigs, aisleegt Franzijâ usturetees.

Atenê, 4. Junijâ (23. Maijâ). Angku waldiba scheit ofizijeli darija sinamu, ka wina nodomajusi, blokadi jeb aissspostischanu atzelt. Lihds ar to wina dewa pawehli flotei, lai esot gatawa, Greeku uhdenus atstaht. Tàpat ari Angku suhtnim Rumboldam tika pasinots, lai greeschahs atpakal uz Ateni. Blokadi, kà paredsams, atzels rihtâ. Frantschu suhtnis schodeen sarunajahs ar Greeku ministeru presidentu Trikupis'u.

Atenê, 4. Junijâ (23. Maijâ). Scheijenes awises issakahs loti apmeerinatâ balsî pahr Maskawas pilsehtas galwas wahrdeem, ar ko tas apsweiziis Kreewijas Zaru. Schee wahrdi esot no jauna atdsihwinajuschi Greeku zeribas.

Florenzê, 5. Junijâ (24. Maijâ). Koleeris iz Wenedigas scheit eewasahts. Diwi ar scho sehrgu jau saslimuschi.

Bukareschtê, 5. Junijâ (24. Maijâ). Bulgarijas sirsts Aleksanders schodeen scheit atbrauza un rihk' atkal dosees uz mahjahm.

Wehstules un atbildes.

1. **B. kgam:** Noschehlojam, ka Juhsu raksta leelako daku newaram usnemt. Ko no Bauskas apgabala raksteet, jau warejaht muhsu 8. nummurâ lasiht. Juhsu isskaidrojumi, kurus, kà sakeet, „Balsî" un „Balt. Wehstnesis" atraidijuschi, gan turahs pee leetas ween, — bet tomehr tos newaram nodrukaht, tamdehl ka tas ne wis mums, bet mineteem laikraksteem peenahkahs, proti sawu korespondentu kluhdas pahrlabot. — Turpreti sinojumu iz „Jelgawas apgabala", ihsti nemot, newaram eeskatiht par sinojumu, bet tikai kà pahrspreedumu pahr leetu, kas deemschehl wisur atronama.

2. **P. S. kgam:** Sirsnigi pateizamees. Zik drihz buhs eespehjams, usnemsim.

3. **Kahrlischu Jehkaba kgam:** Usnemsim.

4. **P. K—ga kgam:** Juhsu burtu mihkla ir bez wisas peeturas weetas. Kà lai to usmin? Juhs peedodeet weetas un leetas, kas plaschumâ atrodahs daschu daschadas, — bet neweenas no tahm tuwaku, pehz ka waretu daudz-maz rihkotees. Apskatatees jele sihkaki to burtu mihklu pahr Todlebenu, un tàpat ari schi nummura usdewumu, — tad drihz sawu kluhdu atskahrtiseet. Weenu wahrdu majakais waijaga tik tuwu peedot, ka tas ir sastahdams pehz noteiktas kahrtibas, — tad, sinams, tos zitus ari isdabuhs. Bet zitadi tas naw zitam eespehjams, kà tikai usdewejam pascham ween.

5. **Kahdam skolas draugam:** Labpraht buhtum usnehmuschi, bet — negahja.

6. **Wiseem,** kas preeksch nahkoschà nummura mums ko grib peesuhtiht, luhdsam, pasteigtees; jo, Wafaras-swehtku dehl, awisehm jau sestdeen pusdeenas laikâ waijaga buht gatawahm, uz Rihgu pee zensuras zekot, un tamdehl redakzija jau peektdeen tiks slehgta.

7. **J. W. kgam, Dobelê:** Tagad Jums wehl neka newarom atbildeht. Kad buhsim apwaizajuschees, tad zaur pastu Jums sihkaki pasinosim.

Latw. Aw. redaktors: **W. Peitan.**

Дозволено цензурою. Рига, 26-го Мая 1886. г.

Panutina mihlestiba uz pirmo bruhti atkal no jauna eedegahs, un tas steigtin steigdamees aisbrauz, bez ka kahdu wahrdu sawai otrai, nu jau saderetai bruhtei buhtu sazijis, uz Pehterburgu. Tur notapis, tas tuhlit leekahs ar sirsteni saderinatees, un ari tuhlit salaulatees, bez ka buhtu ko otrai bruhtei rakstijis. Ta atkal gaidin gaida uz sawu mihlako; bet kad nu newar ta sagaidiht atbrauzam, tad otrahs bruhtes brahlis, generala Lazarewa dehls, aisbrauz, Panutina kgu raudsiht, un dsirdedams, ka tas Pehterburgâ jau ar sirsteni ir apprezejees, isaizina to, gribedams preeksch sawas mahsas atreebtees, uz „duëli". Panutinam ir ja-eet, waj nu tihk waj netihk, un rau! — Lazarews noschauj duëli nabaga Panutinu! Nu raud 2 bruhtes pehz weena un ta pascha bruhtgana.

Zik Warschawâ eedsihwotaju.

Warschawas pilsehtâ esot tagad pehz beidsamahs lauschu skaitischanas 406 tuhkst. 965 eedsihwotaji. Kad wehl tos tur stahwoschos saldatus pee 25 tuhkst. un zitus sweschneekus, kas atzeko, pee 20 tuhkst. rehkina, tad buhtu tagejo eedsihwneeku skaits Warschawâ pahri par 450 tuhkst. dwehselehm. No schi skaita esot, pehz tizibahm rehkinot: 241 tuhkst. Katoku, 12 tuhkst. 359 Kreewu tizigo, 16 tuhkst. 125 Luterani, 136 tuhkst. 234 Schihdi, 118 Muhamedaneeschi un wehl daschi ziti.

Laimigs mantineeks.

Parisê preeksch simts gadeem kahds kungs, Benojs wahrdâ, mirdams nolizis kahdâ bankâ 100 tuhkst. franku uz augku-augleem, ar to sinu, ka lai pehz simts gadeem to naudu wina 5 mantineeki dabon. Bet tagad nu israhdijees, ka weens pats kungs, Benojs wahrdâ, kas schim brihscham Pehterburgâ dsihwo, wisu to leelo naudu, kas uz daudz miljoneem franku sakrahjusees tais simts gadôs, mantoschot, un esot jau ari aisbrauzis uz Parisi, to leelu leelo naudu zelt un — peesawinatees.

Dubulta paschnahwiba.

Krementschugas pilsehtâ kahds Schihdinsch, ko nabadsiba speedusi, Dnepras upê eemetis sawu weenigo behrninu, un tad ari gribejis sawu seewu tur noslihzinaht; bet tas naw isdewees, jo ta blahwusi pehz palihga un glahbschanas. Pehdigi Schihds, nedeenu redsedams, pats eelezis upes wilnôs un — noslihzinajees.

Zik reiz waijaga famihlinatees?

Mahte rahj sawu 17 gadu wezu meitu, ka ta jau grib prezetees, un teiz uz to tà: Tu esi wehl par jaunu — prezetees. Bez tam ari pirmà mihlestiba nekad laulibas ne-atnes. Wehl Tew kahdu laiku janogaida! — Meita uz to jautà: Bet, faki, mem', — zik reiz tad waijaga famihlinatees, lihds eestahjahs laulibâ?

Pehz mahtes nesteesi!

Gadu 19 wezam jauneklim kahda jaunawa prasa: Sakeet man, kalabad Juhs ari bahrsdas newalkajeet, tà ka Juhsu tehws? — Jauneklis atbild: Redseet, zeenijamà jaunkundze, es nesos pehz mahtes; ta jau ari bahrsdas newalkà.

Dwihni.

Masà Anninа uz sawu mahti: Mem', kad Tu swinesi sawu dsimschanas deenu?

Mahte: 5. Junijâ.

Annina: Un kad tehtinsch?

Mahte: Ari tai paschâ deenâ.

Annina: Ah! tad Juhs gan laikam esseet dwihni! — Waj ne tà? S.

Burtu mihkla.

Usdota no J. Bihlmana.

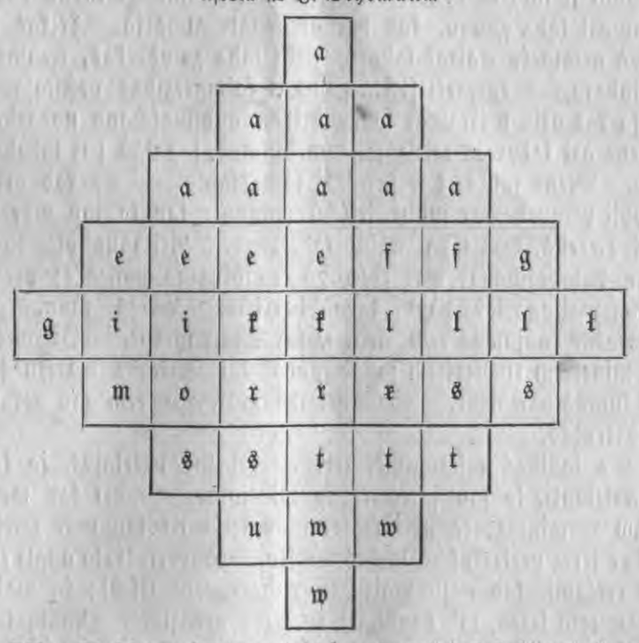

BN. Iz scheem burteem tahdâ pat weidâ sastahdami 9 wahrdi, kuru widejos burtus no augschas uz semi lasot isnahk 5. wahrds. — Wahrdeem ir schahda nosihme: 1) Burts. 2) Persona iz bihbeles stahsteem. 3) Sala Widus juhrâ. 4) Tehwijas fargs. 5) Wisahtrakais wehstnesis, kas zaur sawu sibena spehku pa wisu pasauli saweeno semes, juhras un pilsehtas. 6) Rihks, senak karà leetahts. 7) Mescha koks. 8) Pilsehta un guberna Kreewijâ, ap Urala kalneem. 9) Burts.

(Usminejums 24. nummurâ.)

Matematisko usdewumu isnahkumi.

(Skat. 20. nummurâ.)

1)

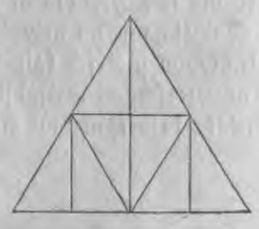

2) 15 — 2 kap., 15 — 3 kap. un 5 — 5 kap. gabali. 3) XX — 88 = 22. 4) $1^1/_2$ deenâs. 5) $22\frac{8}{11}$ minutês.

[Israhkinajuschi: J. Jacobs, Jelgawâ (1. un 2.); Jacob Steinberg, Oglejas Kahrlischôs (2., 3. un 4.); Fritz Kleinhofs, Naudites Muzeneekôs (1., 2., 3. un 4.); Peku Juris, Jelgawâ (1. un 2.); K. Swirbul, Kiwilôs (1., 2. un 3.); Paul Kugelberg, Jaun-Baltuschôs (2., 3. un 4.); Jahnis Dundur, Jelgawâ (1., 2. un 3.); J. M., Jelgawâ (2. un 3.); Silkalna Sahmus, Jehkabneekôs (1. un 2.); Kristap Wanag, Jahnis Buhda, Jahnis Leepa un Kristap Petermann, — Salajâ muischâ (2.); J. Uschke, Jaunjelgawâ (1., 2. un 3.); Elisabeth Grebnürg (2.)]

Basniza un skola.

Wasaras-swehtkôs.

Swehtku deenas aust un pulksteni eeswana,
Swehtku drehbês zilweks, daba puschkojahs;
Krahschnas, jautras dseesmas wisur skanam mana,
Salâ segâ, pukês daba gresnojahs.
Deewa namus puschko meijas, puku kroni,
Swezes degdamas atmirds tais lukturôs, —
Atskan krahschnu daudsbalsigu dseesmu toni,
Slawas dseesmas lihgo swehtôs pagalmôs.

Tuhkstoscheem to peeluhdseju Deewa namâ krahjahs,
Kas no Jesus swehtu Garu isluhdsahs;
Lai Winsch suhta swehtu Garu sirdîs, mahjâs,
Mihlestibas puschkeem laudis puschkojahs.
Suhti, swehtais Deews, mums wiseem swehtu Garu,
Lai no taisna zeła kahja neswalstahs!
Kas ir peemihligs un labs, lai to ween daru, —
Brahlis brahli apkampj, skuhpsta, mihlejahs!

Lai swehts Gars muhs mahza Deewu peeluhgt, bihtees,
Birst mums grehku noschehluma-asaras;
Tik pehz ta, kas swehts un derigs, buhs mums dsihtees,
Tuwak' mihlestibâ lai pukst sirsninas!
Lai wiss naids un nemeers, skaudiba apstahjahs,
Brahlis brahli wairs ne-apskausch, nizina;
Meers, ak, saldais meers lai stahjahs sirdîs, mahjâs,
Debess rasa zeetas sirdis mihkstina! E. F. S.

Muhsu tizibas beedri Sibirijâ.

(Beigums.)

Tai paschâ 1843. gadâ, kurâ Reetruma-Sibirijâ kolonijas eerihkoja, Maskawas diwisijas mahzitajs Dr. Kahrlis Lederholms lika zeetuma kometejai preeksschâ, pahr ko gahdaht, ka ari preeksch teem Luteranu noseedsneekeem, ko aissuhta uf Austruma-Sibiriju, kolonijas tiktu eerihkotas. Keisara ukasis no 1845. gada 2. Oktobera atwehleja isdariht tahdu preekschlikumu. Waijadsigos semes gabalus eerahdija Jenisejas gubernâ. Bet lihds 1851. gadam wehl nekas wairak nebija notizis. 1851. gada Juliją Irkutskas mahzitajs apzeloja scho aprinki. Winsch atrada 116 Luteranus, kas, pa Kreewu sahdschahm iskaisiti, tè mahjoja. Latweeschi un Wahzi nebija nekahdâ sakarâ. Igaunus un Pinnus kahds sirmgalwis tureja kopâ. Winsch kristija winu behrnus, isdarija deewakalposchanu un ustureja tikliba un kahrtibu winu starpâ. Bet wisi zeeta leelu truhkumu. Wini welti gaidija uf apsolischanahm, uf gubernatora atbildi. Zaur mahzitaja preekschlikumu beidsot isdewahs ispildiht Keisara atwehli un eerihkot kolonijas, pehz kurahm jau sen ilgojahs. Bet tahs neeetaisija tai weetâ, kur eepreeksch nodomaja. Kad nu seme tur israhdijahs par nederigu preeksch apstrahdaschanas, tad isredsejahs zitu, labaku weetu. Schi weeta ir kreetnahs eeleijas pee Sujetukas un Kabeschas. Seme tur koti augliga. Tai laikâ, kad kolonijas dibinaja, mahzitajs Kosmanis tè mehnescheem usturejahs. Winsch jutees wisai laimigs scho nabaga, bet deewabihjigo lautinu pulkâ. Un 1857. gadâ ari isdewahs to panahkt, ka wisi Luteranu aisgahjeji uf Austruma-Sibiriju war apmestees schinis kolonijâs. Wini tagad tur dsihwo trijâs sahdschâs. Pinni dsihwo Werchnajâ-Sujetukâ, Igauni — Werchnajâ-Bulankâ, un Latweeschi — Nischnajâ-Bulankâ. 1880. gadâ tur bija pawisam 2052 eedsihwotaji, — to starpâ 92 Wahzeeschi.

Tas nu bija ihss pahrskats pahr scho koloniju dibinaschanu, zelschanos. Schahdas kolonijas atness daudz swehtibas. Pa daschadahm Kreewu sahdschahm iskaisiti, daschs labs no muhsu tizibas brahleem aiseetu pasuschanâ. Bet tè, kur wini wisi pulzinâ, teem tadschu labaka dsihwe, tiklab meesigâ, kà ari garigâ sinâ. Tè panihkuschee sarini war atkal sakot un nest augłus. Bet, sinams, daschi gruhtumi tè wehl japahrzeesch, daschi grumbuli janolihdsina, un daudz un daschadeem łaunumeem jakaro pretim. Un tas jau ari zitadi newar buht, kur tik daudz łaundaru falasahs kopâ. Bet basniza jau ari sawâ mihlestibâ ne-apkuhst. Wina rahda paklihduschajeem jehrineem kristigu laipnibu, un tik ilgi puhlahs, kamehr tos atkal usswed uf to ihsto zełu.

Tà tas gahja lihds schim. Un tas bija pahrleezigi gruhts, smags darbs, ko wisai neezigi atlihdsinaja. Laudis, kas kolonijâs apmetahs, tè atnahza gluschi pliki, bez kahdeem lihdsekleem, kas waijadsigi pee dsihwes, pee saimneezibas eerihkoschanas. No mahju lopeem un nepeezeeschameem rihkeem jau newar buht ne runas. Wehl daschs labs dsihwojis wihrs sina stahstiht, zik gruhtumu un behdu wina sentschi zeetuschi, aiseedami no dsimtenes uf Deenwidus-Kreewiju. Zik smagi nahzees, kamehr tee tur eedsihwojuschees! — Sibirijâ, protams, schai sinâ wehl gruhtaki klahjahs. Atnahzejeem waijaga pirms patikschanu uf darbu eepoteht sirdî. Tad tee ir ja-attihsta. Ja nu atnahzejeem winu leelajâ truhkumâ nepalihds un lihds nahkoscham płaujas laikam nedod ustura, tad łautini atrod par labaku, mest pee malas nopeetnu darbu. Tee padodahs sagschanai un ziteem tahdeem łaunumeem, zaur ko weeglaki war tikt pee deenischkas maises. Ziti ari isdodahs par ubageem un pahrteek no deedleschanas. Kaut nu gan puhlinu naw taupihts, schim sliktumam karot pretim, tad tadschu wehl deewsgan nesahku tur rodahs. Mehs jau redsejahm, ka Rischkowâ 700 un Jelankâ 1120 Luteranu dsihwo. Bet peerakstitas pawisam ir — Rischkowâ 1420 un Jelankâ 2358 personas. Waj nu nebuhtu jagahdâ, kà waredameem, lai schos paklihduschos waretu atkal west atpakał uf to pateesibas zełu? — Schee noschehlojamee tadschu wehl nesina, kas pee winu meera waijadsigs. Zaur tizibas beedru dahwanahm tika kolonijas dibinatas pee Oma un Sujetukas upehm. Zik dascham labam schahdas kolonijas naw palihdsigu roku sneegušchas postâ un behdâs! Sinams, zits naw sapratis kraht schi swehtibas pilnâ darba augłus.

Palihdsibas lahde gahdaja par basnizu un skolas namu buhwehm, kà ari par skolotaju un mahzitaju algahm, un sedsa isdewumus, kas iszehlahs zaur mahzitaju zełoschanahm. Wina to ari pateesâ garâ ir darijusi, kà to no agrak minetahs summas redsejahm. No diwahm weetahm ustiziga palihdsiba preeksch schi gruhtà darba ir sneegta. No 1864. lihds 1879. gadam Somijas senats ustureja Pinnu mahzitaju Sujetukâ. Bet kad nu schi mahzitaja dsihwoklis tà tika pahrgrosihts, lai tas ari waretu tos Pinnus apkopt, kas wairak uf wakareem dsihwo, tad Widsemes muischneeziba no sawas puses sneedsa naudu un eerihkoja Latweeschu mahzitajam dsihwes weetu no 1884. gada Rischnajâ-Bulankâ.

Schihm kolonijahm jau pehz mahzitaja bija leela waijadsiba. Skolotaju algas un wisa winu buhschana ir tik neeziga, ka tee knapi tikai spehj sawu dsihwibu elpeht. Muhschigâ zihninâ pret grehku, besdeewibu un ziteem sliktumeem buhdami, wini teek no łaudihm gluschi eenihdeti. Negantneeki teem nolaupa nabadsigo ihpaschumu un wisadâ sinâ wineem dara pahrestibu. Zik tad gan ilgi war zeest tahdâs behdâs un breesmâs? Waj tur pat stiprakajam waronim naw ar noskumuschu sirdi janoskatahs, zik łoti wina puhlini teek neewati, nizinati? — Tamdehł jau ari nekahds brihnums, ka daschs no skolotajeem tikai mas gadu turenes dsihwi zeesch. Ar salaustu un sagraustu sirdi wini aiseet projam, daschu reis ne pat pehznahzeju ne-atstahdami. Zik tè daudz newar palihdseht zaur to, kad ustizibâ ruhpejamees dehł tam, lai gruhti peemekletu wihna kalna strahdneeku pabalstitum wina nebaltâ deenâ! — Kà ar turenes sahdschu polizejahm stahw, waram jau eedomatees. Uf sahdschas preekschneeku, kas iswehlehts is eebuhwneeku widus, daschu reis tik pat mas war palaistees, kà uf pagasta (wolosta) teesu. Lihds schim wehl naw isdewees, sahdschâs schenkus slehgt. Ja tas notiktu, tad, kà skaidri redsams, buhtu klisma tahm slepenajahm brandwihna dedsinatawahm. — Tà tad nu mums zitu eerotschu naw, ar ko strahdaht pretim teem wiswisadeem sliktumeem un dasch'daschadahm negehlibahm, kà weenigi Deewa spehzigais wahrds. Winsch ir nesabruhkejams eerozis, ar ko daudz, daudz war pastrahdaht. Tahdâ sinâ tad ari mahzitajam Reltingkam taisniba, kad winsch sawâ pahrskatâ pahr schihm kolonijahm beidsot raksta: „Kamdehł tad lai nezeram, ka Deewa wahrds ari tè parahdisees kà uguns un ahmars, kas klintis saskalda? Un waj tad tas masais pulzinsch to ihsto kristito nebuhs tahs semes sahls, kas to slikto pulku uswarehs un labos?" Pehz „Christl. Volksbote".

Wasaras-swehtkôs.

Melo. Kà sposchi spihd mans Jesulinsch.

1.
Ak swehtais Gars, eepreezatajs,
Tu ihstais sirds apskaidrotajs,
Un wadons muhsu kahjahm,
Wed muhs pee ihstas tizibas,
Un tawa wahrda gaischibas, —
Dod palihgu tam wahjam,
Nahz tu, Jesu,
Mums palihdsi, ka ik brihdi
Tawam Garam
Wisâs weetâs klausiht waram.

2.
Ar swehtu Garu peepildi
Muhs' wahjas sirdis schehligi, —
Taws Gars lai muhs ween wada;
Tas lai mums prahtâ peemahjo,
Ik deeninas muhs apgaismo,
Mums jaunas sirdis rada.
Swehtu preeku,
Us tew tizeht, tew peedereht,
Respehzibâ,
Lai dod tawa schehlastiba.

3.
Neweens kà ween tas swehtais Gars
Uswar to pasaul', ka nemeers
Pee mums nekad wairs zelsees;
Winsch Deewu bihtees mahza muhs,
Pee ta ween nahk, kas schkihsti buhs, —
No grehkeem pasargajees.
Lai mehs tew', Tehws,
Scheitan teizam un nebeidsam
Arween slaweht, —
Muhscham taisni preeksch tew stahweht! J. B.

Semkopiba un saimneeziba.

Saimneezibas eenahkumu pawairoschanai.

(Beigums.)

Pehdejâ rakstâ peeminejahm, ka semkopis ir peespeests, saimneezibas eenahkumus pawairot, jo darba spehki, mehsli un wisas zitas saimneezibas waijadsibas paleek arweenu dahrgakas un nodoschanas teek paleelinatas. Tà tad mehs eewehletum, kas ari jau ahrsemês par derigu atsihts, aramo semi labibas kopschanai paknapinaht, un tad zaur kreetnu apstrahdaschanu un mehsloschanu tai mehrâ pahrlabot, ka masakais semes gabals tik pat daudz augłu eenestu, kà tagad tas leelais. Bez schaubischanahs zaur labu, kreetnu apstrahdaschanu un mehsloschanu ir panahkams, ka 2 puhra-weetas semes tik pat daudz augłu isdod, kà tagad 3 puhra-weetas. Seme ir łoti pateiziga; wina atdod łoti bagati, ja tik ari winai dod un to riktigi apstrahdâ.

Daschs semkopis gan labpraht gribetu sawus laukus labaki apstrahdaht, bet tee ir, salihdsinot ar wina darba spehkeem, par leelu; winsch newar tikt ar darbeem laikâ gataws un paleek arweenu pee wezahs, nepeeteekoschahs apstrahdaschanas wihses. To mehs wehlak beeschaki apluhkosim.

Aisrahdidami uf to, ka par daudz semes labibas kopschanai isleetajot, pametumi jazeesch, mehs tahs weetâ semkopim eeteizam plaschaku lopu baribas kopschanu. Daschs warbuht teiks: „Tas jau ir weza, pasihstama leeta." Bet tomehr tas ir arweenu wehl ja-atkahrto, tamdehł ka neteek deewsgan eewehrots. Saimneezibu waijaga pehz eespehjas lehti eerihkot, un labas ganibas un labs ahbolinsch isdod lehtaku lopu baribu nekà graudi; zaur to tad ari buhtu eespehjams, lopus labaki barot, kas daudz leelaku pełnu atmestu, nekà tas daudz saimneezibâs noteek. Pee tagadejahs lopu, it ihpaschi gowju baroschanas, wasar' uf wahjas ganibas un seem' pa leelakai daļai tik ar salmeem, ari newar no winahm daudz peena sagaidiht. Tad wehl dascham truhkst pawasarâ ari pat salmu baribas; no desmit semkopjeem nesin waj weens war sawus lopus no rudena lihds pawasarai ar labu seenu barot. Labu pławu, sinams, naw wis daudz; bet lai gan ari sliktas pławas ir pahrlabojamas, tad tomehr par łoti derigu israhdisees, lopu baribas kopschanai wairak semes isleetaht. Tahs tad ari ir muhsu domas, kad mehs eeteizam, labibas kopschanu paknapinaht, un turpreti lopu baribas kopschanu paplaschinaht. Weens ahbolina lauks ir jau gandrihs ikkatrâ muischâ atrodams, un daschâ ir ari jau diwi, — bet wini ne-ispilda sawa usdewuma; jo otrais ahbolina lauks ir zaur neriktigu apsehschanu wiswairak parets, kur tad ari lopeem wahja ganiba.

Pee plaschakas lopu baribas kopschanas peeder ari lopu swikłu (beeschu) audsinaschana. Bet schi preekschmeta tagad daudz ne-aiskustinasim, lai nebuhtu jadsird aisbildinaschanahs: „Tad jau muhsu darba spehki wisadâ sinâ par masu!" Swikłu kopschana prasa, sinams, gan drukłu wairak darba, — bet darbs tomehr deewsgan atmaksajahs. Mehs domajam, ka retais semkopis leegsees, rubłu 10 par darbu isdot, kad winsch par to no puhra-weetas 200 lihds 300 puhru swikłu war dabuht, kuru wehrtiba lopu baribai uf 60 lihds 90 rubł. aprehkinama.

Tad wehl łoti teizams lihdseklis semkopibas panahkumu weizinaschanai ir labi lopi; wispirms, sinams, waijadsigs labas baribas, un tad ari labu gowju, kas baribu bagati atmaksâ. Nekas saimneezibâ ne-atness wairak labuma, nekà laba gows, kas, sinams, ari labi jabaro, — turpreti sliktа gows ir saimneezibas postitaja. Tà tad, ja kas grib wairak ar lopu baribas audsinaschanu nodarbotees, ko mehs ari labpraht eeteizam, tam, sinams, jagahdâ par labahm gowihm. Peens jau teek wisur labi samaksahts, — un kad ari wisi semkopji peenu newar tuhlit srischu pahrdot, tad to jau war pahrwehrst sweestâ, kam tàpat wisur laba zena. Ari zaur lopu audsinaschanu pahrdoschanai war kreetnus eenahkumus panahkt; pee tam, sinams, waijaga labi daudz labas baribas. Labas, jaunas gowis un barotus kaujamos tełus war wisur labi pahrdot. Sinams, wiseem mineteem lihdsekleem janahk kopâ, lai semkopis waretu sawus eenahkumus pawairot. Saimneezibas raschojumeem gan nekur pirzeju netruhks.

Ka labibas raschojumi, skunsts mehslus isleetajot, jo leelisti teek weizinati, to jau sawâ rakstâ minejahm, — bet tad wehl tik gribam peemineht, ka uf bagateem augłeem tik tad war zereht, ja semi ar teem peeteekoschâ mehrâ mehslo. Supersosfata augli tik tad buhs redsami, kad wisu maisu uf puhra-weetu issehj; ja masak uf puhra-weetu leetà, tad daudz reis it neka nepalihds. Wahjai semei ir stalka mehsli labaki, — turpreti labai semei skunsts mehsli bruhkejami, kas arweenu par derigu israhdisees. Bet wehl labaki ir, kad abus, stalka un skunsts mehslus, pa pusei kopâ isleetà.

Wisu mineto saimneezibâ riktigi un kahrtigi isdariht preeksch tam ir waijadsigs, kà jau eesahkumâ minejahm, kreetnas, peeteekoschas sinaschanas jeb leetprasschanas; bet ar to ween wis nepeeteek, — ari wehl peeteekoschas rozibas ir waijadsigs. Zik daudz waijadsigs, tas atkarahs no saimneezibas apstahkleem, — un katrs prahtigs semkopis to riktigi apswehrs un aprehkinahs. Bet daschi deemschehl, it ihpaschi schinî sinâ, beeschi ween neriktigi aprehkina, domadami, waj nu ar masu kapitalu nahkt zauri, waj ari zeredami uf saimneezibas nahkoscheem kreetneem eenahkumeem, ar ko tad waretu saimneekot tahłak. Tahda neriktiga aprehkinaschana ir saweenota ar pastahwigahm mokahm un galigu semkopja nonihkschanu un nowahrgschanu. Tamdehł tad peeteekoscha roziba semkopim preeksch saimneezibas weizinaschanas un pazelschanas ir nepeezeeschami waijadsiga. Wisus zitus sihkakos lihdsekłus minetà mehrka safneegschanai mehs wehl wehlak allasch pahrrunasim.

Ahbolinsch sem meescheem.

Gesuhtihts no Kahrlischu Jehkaba.

Zitâs weetâs mehds **ahbolinu** seht sem meescheem, — bet ne reti pee mitraka pawasaras gaisa jaunais ahbolinsch pahrweiz meeschus augschanâ. Schee nu paleek plahni augumâ un weeglaki graudôs, — bet to teesu ahbolinsch kuplo jo braschi un preezigi, tà ka beidsot ir gruhti, noplautos meeschus isschahweht; jo ahbolinsch pee rudens gaisa mas schuhst, un zaur ilgu laukâ turreschanu atkal meeschi paleek tumschi un nesmuki un saudè zaur to daudz no zenas. Cewed winus atkal pa ahtru, kamehr ahbolinsch wehl naw deewsgan saufs, tad schis beidsamais drihs ween eekarst, meeschi safuht un paleek sarkani, tà ka naw wairs nekur leetajami, — ja daudz, tad zuhku baribai.

Scho nebuhschanu nu war nowehrst schahdâ wihsê, kà to pehrugad pats ismehginaju ar 12 puhra-weetahm leelu meeschu lauku. Es ne-apsehju wis meeschus reisâ ar ahbolinu, kà to arweenu mehds dariht, bet nogaidiju, kamehr meeschi gandrihs semi apslehpa, un tad tikai sehju ahbolinu wirsû. Mani panahkumi bija łoti labi. Lihds meeschu płaujas laikam ahbolinsch bija deewsgan brangi eesehlis, bet neko daudz no semes pazehlees, tà ka płaujot tik kehra daschas augschejahs lapinas. Meeschus, kas bija labi no auguma un, ar maschinu kułot, swehra 115 mahrzinas, es wareju ahtri eewest, tamdehł ka salmi bija skaidri no ahbolina. Wehlak abolinsch meesajâ wehl tà sanehmahs, ka isdewa kreetnu ganibu sirgeem lihds wehlam rudenim.

Pee saufaka pawasaras gaisa war ari tà seht ahbolinu: Ja seme mitra un peenahzigi smalka, tad war atstaht apsehto meeschu lauku neweltu, kamehr meeschi sanahk un pasteepjahs pirksta garumâ, — un tad ussehj ahbolinu un peewełk lauku ar rantainu kluzi. Zaur to teek ahbolina sehklas eespeestas semê un dihgst daudz ahtrak, — un meescheem tahda peewelschana neka neskahdè. Kamehr nu ahbolinsch usdihgst, meeschi jau ir tikuschi augumâ labi uf preekschu, un ahbolinsch tos wairs nespehj apmahkt. Kad ari daschu reis ahbolinsch meeschu płaujas laikâ isleekahs drukłu panihzis, tad tas tomehr wehlak arweenu wehl deewsgan labi un ahtri eeset.

Ihpaschi tagad semneekeem uf tam jaraugahs, lai dabutu rokâ labus un smukus meeschus, — jo schim brihscham saimneezibas sekmes stipri atlez no meeschu pa-auguma un zenahm.

Jautajumi un atbildes.

Jautajums: Waj draktigai gowij ir wesełigs un labi, kad to preeksch atneschanahs wehl slauz, ja ta jau bijusi aislaista, — un ja to tomehr dara, waj zaur tam jaunajam auglim nezełahs meesas nespehziba un waijadsigahs baribas truhkums?

Ansis Kaufmanis,
agronoms Pehterfeldê.

Atbilde: Uf jautajumu, waj gowi ihsi preeksch atneschanahs war slaukt, bez ka jaunajam lopam zaur to netiktu skahdehts, war tikai tahdâ sinâ atbildeht, ka tas pat ihsti jadara, ja gows ir turiga meesâs un tesmenis stipri ustuhzis, lai zaur to ne-isżeltos tesmena slimibas. Tahdai gowij kahdas deenas preeksch atneschanahs waijaga tesmeni ik deenas 1 waj 2 reis skaidri isslaukt. Pee wahjakahm gowihm tas naw sweedigi waijadsigs. Tikai tas ir sliktі, kad draktigu gowi par daudz ilgi slauz; tas skahdè ne ween gowij, bet ari teleni. Ilgaki nebuhs gowi slaukt neka 6 nedelas preeksch atneschanahs. Ko pa scho laiku no peena pasaudè, to gows, zaur meeru, ko ta bauda, wehlak diwkahrtigâ mehrâ atdod atpakał.

Sintenis.

Дозволено цензурою. Рига, 26-го Мая 1886. г.

Latw. Awischu redaktors: W. Peitan.

Drukahts pee J. F. Steffenhagena un dehla.